

EASO

Dublini menetluse rakendamise juhend: tegevusnõuded ja näitajad

EASO praktiliste juhendite sari

2020

EASO Dublini menetluse rakendamise juhend: tegevusnõuded ja näitajad

EASO praktiliste juhendite sari

2020

Vastutuse välistamine

Riiklikud pädevad asutused ei ole kontrollinud tõlke kvaliteeti. Kui leiate, et tõlge ei vasta asjakohasele riiklikule terminoloogiale, võtke palun ühendust [EASOga](#).

EASO ega ükski tema nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas aruandes sisalduva teabe kasutamise eest.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2020

Print	ISBN 978-92-9485-461-2	doi:10.2847/53689	BZ-04-19-320-ET-C
PDF	ISBN 978-92-9485-468-1	doi:10.2847/89686	BZ-04-19-320-ET-N

© Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet (EASO), 2020

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Euroopa Liidu autoriõigusega hõlmatud fotode või muu materjali kasutamiseks ja taasesitamiseks tuleb küsida luba otse autoriõiguse valdaja käest.

Sisukord

Lühendite loend	5
Sissejuhatus.....	6
Juhendi ülesehitus ja vorming	8
Õigusraamistik	9
Kuidas juhendit lugeda	10
Mõisted	11
Üldpõhimõtted	12
1. Menetluslikud tagatised isikutele, kellele kohaldatakse Dublini menetlust	13
Konfidentsiaalsus.....	13
Teabe esitamine.....	13
Keel	15
Arusaamine.....	15
Uue teabe esitamine ja hindamine	16
2. Võimaliku Dublini menetluse juhtumi tuvastamine	17
Eurodac-süsteem.....	18
Viisainfosüsteemi andmebaas.....	19
Asjaomasele isikule kuuluvad dokumendid	20
Isiklik vestlus	21
3. Teabenõue	23
4. Vastutuse hindamine	25
Teadlikkus ja koolitused.....	25
Põhjalik toimik	25
Tõendite lubamine ja hindamine	26
5. Vastuvõtmise või tagasivõtmise taotluse esitamine	27
Õigeaegsed taotlused.....	27
Tõendite lisamine	27
DubliNeti kasutamine vastuvõtmise või tagasivõtmise taotluste saatmiseks	28
6. Vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlusele vastamine	29
Õigeaegsed vastused.....	29
Selge ja ühemõtteline sõnastus	29
DubliNeti kasutamine vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlusele vastamiseks.....	30
Jaatavad vastused.....	30
Taotluse vaikimisi rahuldamine	30
Eitavad vastused.....	31
Taotluse uuesti läbivaatamise kord	31
7. Saatjata alaealised	33
Lapse parimad huvid	33
Esindaja määramine	33
Pereliikmete, õdede-vendade ja/või sugulaste otsimine	34
8. Ülalpeetavad isikud ja kaalutusõigust käsitlevad sätted	36
Ülalpeetavus.....	36
Kaalutusõigust käsitlevad sätted.....	36
Üleandmise peatamine	37

9. Mittetaotlejad	38
Võrdlus Eurodac-süsteemis.....	38
10. Üleandmisotsusest ja õiguskaitsevahenditest teavitamine	39
Enne teavitamist.....	39
Õigeaegne teavitamine	39
Õiguskaitsevahendid	40
Peatava mõjuga vaidlustamist käsitlevad teatised	40
11. Kinnipidamine	41
12. Üleandmine	42
Korraldused	42
Saabumisajad ja -kohad.....	42
Üleandmisteatised.....	43
DubliNeti kasutamine üleandmistega seotud teabe edastamiseks	43
Perekondade üleandmine	44
Paindlikkus üleandmisel	44
Ekslikud üleandmised	45
Edukad üleandmised	45
Vabatahtlikud üleandmised.....	45
Lisa – tegevusnõuete ja näitajate kokkuvõttev tabel	47

Lühendite loend

APD	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (uuesti sõnastatud)
CEAS	Euroopa ühine varjupaigasüsteem
CFR	Euroopa Liidu põhiõiguste harta (2000/C 364/01)
CJEU	Euroopa Liidu Kohus
Dublini III määrus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 604/2013, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (uuesti sõnastatud)
EASO	Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet
ECTHR	Euroopa Inimõiguste Kohus
EL	Euroopa Liit
Eurodaci II määrus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 603/2013, millega luuakse sõrmejälgede võrdlemise Eurodac-süsteem määruse (EL) nr 604/2013 (millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest) tõhusaks kohaldamiseks ning mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste ja Europoli taotlusi sõrmejälgede andmete võrdlemiseks Eurodac-süsteemi andmetega õiguskaitse eesmärgil ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1077/2011, millega asutatakse Euroopa amet vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks (uuesti sõnastatud)
Liikmesriigid	Euroopa Liit ja assotsieerunud riigid, kes kohaldavad Dublini III määrust
Rakendusmäärus	Euroopa Komisjoni 2. septembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1560/2003, millega kehtestatakse üksikasjalikud rakenduseeskirjad määrusele (EÜ) nr 343/2003, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest, ja mida on muudetud komisjoni 30. jaanuari 2014. aasta rakendusmäärusega (EL) 118/2014
RCD	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/33/EL, millega sätestatakse rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtu nõuded (uuesti sõnastatud)
UNHCR	ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet
VIS	Viisainfosüsteem, mis on loodud nõukogu 8. juuni 2004. aasta otsusega (EÜ) nr 512/2004 viisainfosüsteemi (VIS) loomise kohta ning mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määruses (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta

Sissejuhatus

Taust

Alates 1. septembrist 1997 on liikmesriigid rakendanud Dublini menetlusena tuntud menetlusviisi, et määrata kindlaks, mis liikmesriik vastutab rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest. Menetlust on kaks korda uuendatud, mille tulemuseks on praegu kehtiv Dublini III määrus⁽¹⁾. Aastate jooksul on Dublini menetlusega seoses esile kerkinud arvukalt probleeme, mis on viinud hetkeolukorrani.

Euroopa Komisjoni Euroopa rände tegevuskavas on märgitud, et vastutuse jagamise mehhanism varjupaigataotluste läbivaatamiseks (Dublini süsteem) ei toimi selliselt, nagu kavandatud.⁽²⁾ Teatistes määrati kindlaks põhivaldkonnad, milles liikmesriigid peaksid Dublini III määruse täielikuks rakendamiseks rohkem jõupingutusi tegema. Elkõige rõhutati teatistes liikmesriikide vajadust suurendada üleandmist arvu ja kohaldada järjepidevalt perekonna taasühinemist käsitlevaid sätteid.

Viimastel aastatel on avaldatud mitu aruannet Dublini III määruse rakendamise kohta. Nendes uuringutes antakse ülevaade kasutusel olevatest tavadest ja süsteemi praegustest probleemidest. Euroopa Komisjoni jaoks koostati Dublini III määruse rakendamise hinnang,⁽³⁾ milles analüüsitakse põhjalikult Dublini määruse tegelikku rakendamist. ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti uuringus „Ebakindel tulevik: ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti uuring Dublini III määruse rakendamise kohta“⁽⁴⁾ käsitletakse Dublini III määruse rakendamist ja hinnatakse, mil määral kohaldatakse määrusega ettenähtud menetlusi, kaitsemeetmeid ja garantiisid. Uuringus analüüsitakse ka eesmärki määrata kiiresti kindlaks rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest vastutav liikmesriik, lähtudes määruses sätestatud kriteeriumidest. Hiljutises Euroopa Põgenike ja Pagulaste Nõukogu korrapärases aruandes Dublini määruse rakendamise kohta⁽⁵⁾ on esitatud ülevaade 2018. aasta näitajatest.

Miks juhend koostati?

Dublini süsteem kehtestab selged ja üldised menetlustavad. Ent riiklike õigusaktide ja organisatsioonilise korralduse erinevusest tulenevalt kasutatakse määruse kohaldamisel mitmesuguseid riiklikke tavasid. Dublini menetluse rakendamine on liikmesriigiti erinev ning sellega kaasnevad mitmed probleemid. Selles kontekstis töötati välja käesolev juhend.

Juhendi eesmärk on aidata liikmesriikidel kehtivaid õigusnorme ühtlustatud viisil rakendada. Juhendi eesmärk ei ole anda ülevaade Dublini menetluse rakendamisest Euroopa Liidus ja assotsieerunud riikides (EL+).

Kuidas juhend koostati?

2016. aasta septembris avaldas EASO esimese [vastuvõtutingimustega seotud nõuete ja näitajate juhendi](#). Käesolev juhend arendab edasi 2016. aastal kehtestatud metoodikat. Juhendi koostamisel järgiti Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti (EASO) loodud kvaliteedimaatriksi metoodikat. Selle valmistas ette tööühm, kuhu kuulusid liikmesriikide eksperdid Saksamaalt, Iirimaaalt, Madalmaadest, Rumeeniast ja Rootsist. Seejärel konsulteeriti Euroopa Komisjoni, ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti ning Euroopa Põgenike ja Pagulaste Nõukoguga. Enne juhendi lõplikku vastuvõtmist konsulteeriti ka EASO Dublini üksuste võrgustikuga ning seejärel võttis EASO haldusnõukogu juhendi ametlikult vastu.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 604/2013, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (uuesti sõnastatud).

⁽²⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele Euroopa rände tegevuskava kohta, Brüssel, COM(2015), 13. mai 2015, peatükk III.3, lk 13.

⁽³⁾ Komisjoni lõpparuanne Dublini III määruse rakendamise hindamise kohta, 18. märts 2016.

⁽⁴⁾ ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti, Ebakindel tulevik: ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti uuring Dublini III määruse rakendamise kohta, august 2017.

⁽⁵⁾ Euroopa Põgenike ja Pagulaste Nõukogu, Dublini määruse rakendamine 2018. aastal, varjupaigateabe andmebaas, märts 2019.

Mis on juhendi eesmärk?

Juhendil on mitu eesmärki:

- poliitilisel tasandil on selle eesmärk Dublini III määruse rakendamise seotud **riiklike menetluste tugevdamine ja täiustamine**;
- operatiivsel tasandil saavad seda kasutada asjaomaste asutuste juhid, et **tagada Dublini III määruse peamiste sätete nõuetekohane rakendamine ning toetada protsessi tõhustamisega** seotud algatusi ja töötajate koolitamist;
- juhend võib olla **aluseks järelevalveraamistike väljatöötamisel** ja varjupaigamenetluse süsteemide kvaliteediga seotud **riiklike menetluste enesehindamise läbiviimisel**.

Juhendi üldine eesmärk on toetada liikmesriike Dublini III määruse peamiste sätete rakendamisel, et saavutada nende ühtne rakendamine ja seeläbi tugevdada Euroopa ühist varjupaigasüsteemi (CEAS).

Selle dokumendi eesmärk on anda juhiseid Dublini III määruse õigussätete kohaldamiseks. Seega pakub see tuge liikmesriikide ametiasutustele **Dublini üksuste tehnilise toimimise** valdkonnas. Juhend on ka **enesehindamise vahend**.

Mis on tegevusnõue?

Juhendis käsitletakse üldiselt tunnustatud tegevusnõudeid ja näitajaid Dublini III määruse nõuetekohaseks ja tõhusaks rakendamiseks. Nõuete ja näitajate eesmärk on aidata kaasa enesehindamise menetlusele ning need ei ole õiguslikult siduvaid kohustused.

Juhendis on esitatud tegevusnõuded, mis toetavad õigusstandardite või -normide rakendamist. Selles dokumendis esitatud tegevusnõuded tuginevad ka ELis juba kasutatavatele tavadele. Tegevusnõuete valdkonnas on järgitud erinevate kohalduvate määruste sätteid, et selgelt eristada tegevusnõudeid ja õigusstandardeid. Juhtudel, kui kohalduvad Dublini III määruse sätteid, on need sätteid mõnes juhendi punktis vastava nõudena välja toodud. Juhendi eesmärk on sõnastada ühiselt tunnustatud nõuded ja näitajad, mis on saavutatavad kõigis liikmesriikides, ning tuua heade tavade näiteid.

Liikmesriigid võivad Dublini menetluses kasutusele võtta sobivamad suunised, kui on esitatud selles juhendis, või sobivamate suuniste kasutamist jätkata. Seda dokumenti ei tohiks mingil juhul pidada olemasolevate nõuete leevendamise üleskutseks, vaid pigem julgustuseks täita vähemalt siin esitatud kriteeriumid.

Mida juhend hõlmab?

Territoriaalne kohaldamisala

Kooskõlas Dublini III määrusega on juhend suunatud **32** Dublini menetlust kohaldavale **ELi ja assotsieerunud riigile** (liikmesriigile).

Isikuline kohaldamisala

Vastavalt Dublini III määrusele hõlmab juhend **rahvusvahelise kaitse taotlejaid**. Lugeja peab meeles pidama, et Dublini III määrust kohaldatakse ka isikutele, kes ei ole esitanud uut taotlust liikmesriigis, kus nad viibivad, kuid on eelnevalt esitanud varjupaigataotluse mõnes teises liikmesriigis (edaspidi „mittetaotlejad“).

Juhendi kohaldamisalasse kuuluvad aspektid

Juhendi temaatiline kohaldamisala hõlmab teatavaid Dublini III määruse peamisi sätteid. Juhendi väljatöötamisel järgiti täpselt Dublini menetluse juhtumi töövoogu. Selle eesmärk on käsitleda kõiki Dublini menetluse etappe alates Dublini menetluse juhtumi tuvastamisest kuni üleandmiseni.

Täpsemalt keskendutakse dokumendis peamistele üldpõhimõtetele ja menetlustagatistele, mida tuleb Dublini menetluses arvesse võtta. Sätted on esitatud vastavalt töövoole ning erilist tähelepanu on pööratud saatjata alaealistele, ülalpeetavatele isikutele ja mittetaotlejatele.

Vajadusel on teatavatele tegevusnõuetele lisatud erimeetmed saatjata alaealiste jaoks. Ent juhend ei ole siiski terviklik tegevusnõuete kogum laste parimaid huve arvestavaks toimimiseks Dublini menetluse raames. Ülevaade laste parimate huvidega arvestamisest varjupaigataotluse menetlemisel on dokumendis „[EASO praktiline juhend lapse parimate huvide kohta](#)“.

Käesolev juhend käsitleb ka juurdepääsu **vaidlustamismenetlusele** (teave, nõustamine, juurdepääsetavus), ent see ei keskendu otseselt vaidlustamismenetlusele.

Juhendi eri jagudes esitatud näitajad võimaldavad hinnata, kas erivajaduste rahuldamiseks kasutatakse piisavaid meetmeid. Samas ei käsitleta juhendis üksikasjalikult erivajadustega taotlejate vajadusi. Juhend ei käsitle ka **arstlikke läbivaatusi** selle teema spetsiifilise iseloomu tõttu. Lisajuhised haavatavatesse rühmadesse kuuluvate isikute kohta on [EASO erivajadustega isikute tuvastamise vahendis](#).

Juhendit võib vaadelda kui lisasammu ja -pingutust Dublini III määruse teatavate sätete kohaldamise hõlbustamiseks, kuid see ei käsitle kõiki määrusega hõlmatud aspekte. Dokumendis „[EASO praktiline juhend Dublini III määruse kohta: vestlus ja tõendite hindamine](#)“ on ülevaade Dublini menetlusest ja selle tegelikust rakendamisest seoses Dublini menetluse kohase vestluse, teabe esitamise ja olemasolevate tõendite hindamisega.

Käesolev juhend ei keskendu rahvusvahelise kaitse taotluste koostamise, registreerimise ega esitamise menetlustele. Neid on kirjeldatud dokumendis „[EASO varjupaigamenetluse juhend: tegevusnõuded ja näitajad](#)“.

Juhend on eelkõige välja töötatud Dublini menetluse korrapärase toimimise tagamiseks. Juhend ei hõlma asjaolusid, mida võib käsitada **kriisina** ning mille korral võib Dublini III määruse rakendamine sattuda ohtu kas liikmesriigi varjupaigasüsteemi ohustava suure koormuse ja/või liikmesriigi varjupaigasüsteemi toimimise probleemide tõttu, nagu on kirjeldatud Dublini määruse artiklis 33.

Kes peaksid juhendit kasutama?

Juhend on koostatud peamiselt:

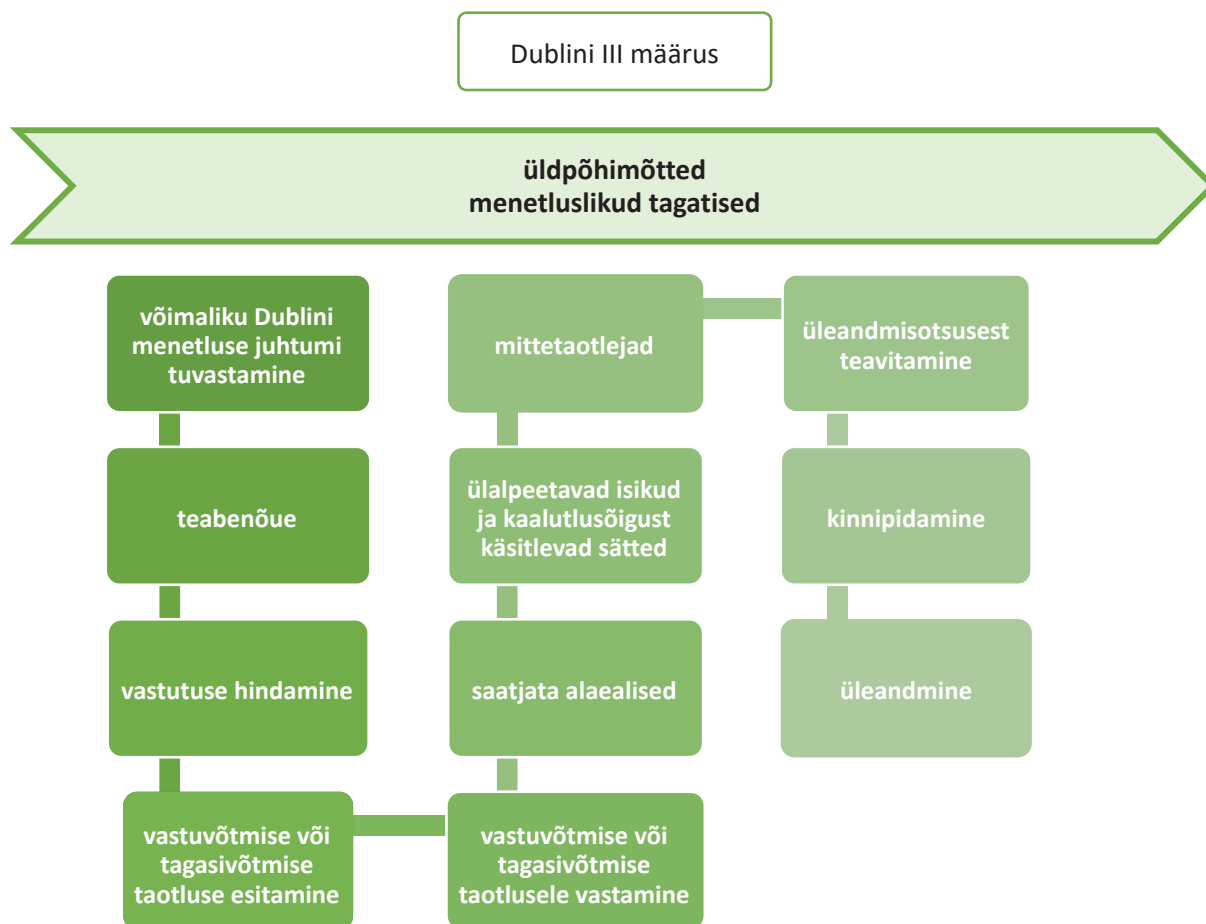
- poliitikakujundajatele ja otsustajatele poliitikavaldkonnas, kelle otsused võivad mõjutada riiklikku menetlust;
- asjaomaste (varjupaiga-)asutuste juhtidele, kes vastutavad Dublini III määruse nõuetekohase rakendamise eest ja saavad asutuses algatada protsesside täiustamist;
- asjaomaste asutuste töötajatele, kes vastutavad kvaliteedi tagamise eest.

Juhendi eesmärk on toetada poliitikakujundajaid ja asjaomaste asutuste juhte, et nad saaksid kasutada juhendit järelevalveraamistikuna kvaliteedi tagamisel, aidata neil teha protsessi parandamiseks vajalikke otsuseid, tagada nõuete järgimine ja hinnata lisatäiustuste vajadust Dublini üksuses.

Poliitikakujundajad ja asutuste juhid võivad edastada selle dokumendi riigi ametiasutuste juhtumimenetlejatele, et nad omandaksid üldise arusaama Dublini menetluse üldkorraldusest.

Juhendi ülesehitus ja vorming

Dokument algab sissejuhatusega, kus selgitatakse juhendi koostamise protsessi ning antakse ülevaade selle eesmärgist ja kohaldamisalast. Sellele järgneb lühike jagu pealkirjaga „Kuidas juhendit lugeda“, milles selgitatakse kasutatud mõisteid ja tuuakse näiteid juhendi kasutamise kirjeldamiseks. Dokument on jagatud kaheteistkümneks jaoks, kus käsitletakse järgmiseid teemasid:

Joonis 1. Juhendis käsitletavat põhiaspektid.

Igas jaos käsitletakse konkreetseid ühiseid nõudeid. Iga nõuet täiendavad asjaomased näitajad, mis hõlbustavad nõuete täitmise hindamist. Vajaduse korral esitatakse näitaja kohta lisaselgitusi osas „Lisamärkused“.

Peale selle on lisa tabel, mis võtab kokku kõik dokumendis loetletud nõuded ja näitajad. Seda tabelit tuleks siiski kasutada koos põhidokumendiga, kus antakse lisaselgitusi (sissejuhatavad märkused, lisamärkused, head tavad), mis aitavad juhendit tõlgendada.

Õigusraamistik

Dublini menetluse peamine õigusraamistik on kehtestatud järgmiste õigusaktidega:

Dublini III määrus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 604/2013, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (uuesti sõnastatud)

Dublini rakendusmäärus

Komisjoni 2. septembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1560/2003, millega kehtestatakse üksikasjalikud rakenduseeskirjad määrusele (EÜ) nr 343/2003, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku esitatud varjupaigataotluse

läbivaatamise eest, ja mida on muudetud 30. jaanuari 2014. aasta komisjoni rakendusmäärusega (EL) nr 118/2014⁽⁶⁾)

Eurodaci II määrus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 603/2013, millega luuakse sõrmejälgede võrdlemise Eurodac-süsteem määruse (EL) nr 604/2013 (millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest) tõhusaks kohaldamiseks ning mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste ja Europoli taotlusi sõrmejälgede andmete võrdlemiseks Eurodac-süsteemi andmetega õiguskaitse eesmärgil ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1077/2011, millega asutatakse Euroopa amet vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks (uuesti sõnastatud)

Kuidas juhendit lugeda

	Näide	Selgitus
NÕUE	Liikmesriigid peaksid tagama, et otsusest teatatakse mõistliku aja jooksul.	Tegevusnõue on üldtunnustatud tava, mille eesmärk on kehtestada õiglane ja tõhus varjupaigamenetlus, mille käigus rakendatakse Euroopa ühise varjupaigasüsteemi nõudeid. Tegevusnõue ei kajasta ainult tava, mis on juba tegelikkuses kasutusel, vaid seab ka eesmärgi, mille poole püüelda. Tegevusnõuetel on kolm perspektiivi: asjaomase isiku (õigluse), vastutava juhi (tõhususe) ja seadusandja (õiguspärasuse) perspektiiv.
Näitaja	Liikmesriikide ametiasutustes on kasutusel juhtumite haldamise süsteem või loenduskalender, mis võimaldab kindlaks määrata ajalised piirid ja välja tuua lähenevad tähtajad, et tagada üleandmisteatise esitamine tähtaja jooksul.	Näitajaga saab nõude täitmist mõõta või jälgida. Iga nõude juures loetletud näitajaid tuleks mõista teisi täiendava, mitte hierarhiliselt järjestatuna.
Alternatiivsed näitajad	Näitaja 1.a: kui asjaomasel isikul ei ole õigusnõustajat, teavitab liikmesriigi ametiasutus isikut otsusest keeles, millest asjaomane isik aru saab või millest arusaamist võib temalt mõistlikult eeldada. VÕI Näitaja 1.b: kui asjaomasel isikul on õigusnõustaja või muu nõustaja, võib liikmesriigi ametiasutus otsustada teavitada otsusest õigusnõustajat või muud nõustajat, kes isikut esindab, kooskõlas riikliku tavaga.	Alternatiivseid näitajaid kasutatakse olukordades, kus nõudele vastavust saab hinnata erinevate võimaluste abil.

⁽⁶⁾ Konsolideeritud tekst on siin.

Lisamärkused	Kui menetlus ei ole veel lõpule viidud, teavitatakse asjaomast isikut asjakohaste dokumentide esitamise tähtaegadest.	Rohelistes kastides olevates lisamärkustes selgitatakse nõuete ja näitajate rakendamisega seotud konkreetseid punkte, eritingimusi ja erandeid. Lisamärkuste kohaldatavus võib liikmesriigiti erineda.
Hea tava	Dublini üksusega suhtlemisega seotud hea tava Dublini menetlusega seotud küsimuste jaoks on Dublini menetluse juhtumite eest vastutaval pädeval asutusel tugitelefoni, kuhu menetleva ametiasutuse, politsei või muude asjaomaste asutuste töötajatel on võimalik helistada.	Sinistes kastides on esitatud head tavad, mis ei ole tingimata nõudena üldtunnustatud, kuid liikmesriike julgustatakse oma riiklikes süsteemides tegevusnõuete ja näitajate rakendamisel neid arvesse võtma. Mõiste „hea tava“ ei tulene ametlikust hindamisest, vaid põhineb mõne liikmesriigi praegusel tegevusel.
EASO abivahendid	<i>EASO varjupaigamenetlusele juurdepääsu praktiline juhend</i> Juhendis on teave sisserändajatega esimesena kokkupuutuvate ametnike põhikohustuste ja rahvusvahelist kaitset vajavate isikute õiguste kohta esmakokkupuutel. Selle praktilises juhendis selgitatakse sisserändajatega esimesena kokkupuutuvatele ametnikele, kuidas tõlkidega suhelda ja kuidas saada parim võimalik tulemus olukorras, kus kasutatakse tõlki.	Hallides kastides on viidatud asjakohastele olemasolevatele EASO abivahenditele, sh koolitusmoodulitele ja praktilistele juhenditele, et pakkuda lugejale lisateavet, asjakohaseid lugemismaterjale või koolitust.

Mõisted

„Pädev asutus“ või „liikmesriigi ametiasutus“

Kõnealuste nõuete kohaldamise peamine vastutus lasub liikmesriikide ametiasutustel ning enamik juhendis esitatud nõudeid kuuluvad eelkõige riiklike **Dublini üksuste või Dublini menetluse rakendamise eest vastutavate pädevate asutuste** pädevusse. Tegelikult on aga Dublini menetluse sageli kaasatud ka näiteks migratsiooniasutused ja piirivalve.

Mõned dokumendi sätted ei ole tingimata asjakohased Dublini menetlust läbiviivale asutusele, vaid on suunatud pigem sisserändajatega esimesena kokkupuutuvatele ametnikele (nt politsei, piiripolitsei, piirivalve, registrisse kandmisega tegelevad ametnikud jne). Sellistel juhtudel viidatakse kas **liikmesriigi ametiasutusele** või **pädevale asutusele**, täpsustamata, kas see on politsei, vastuvõttev asutus või Dublini menetluse asutus. Lugeja peab tõlgendama tegevusnõudeid riiklikus kontekstis ja kohaldama menetlusaspekte sellele vastavalt.

Asjaomane isik

Dublini III määrust kohaldatakse ka isikutele, kes ei ole esitanud uut taotlust liikmesriigis, kus nad viibivad, kuid on eelnevalt esitanud varjupaigataotluse mõnes teises liikmesriigis (mittetaotlejad). See on põhjus, miks tekstis kasutatakse läbivalt mõistet „asjaomane isik“.

Üldpõhimõtted

Dublini III määruse rakendamisel tuleb järgida mitmeid **üldpõhimõtteid**.

Neid on kirjeldatud allpool.

- **Konfidentsiaalsuse põhimõte**

Juhtumeid menetlevad ametnikud peavad kogu Dublini menetluse vältel tagama konfidentsiaalsuse. Üksteisega suhtlemisel peavad liikmesriigid alati kasutama elektroonilist sidesüsteemi DubliNet, et tagada krüpteeritud ja turvaline teabevahetus, eriti juhtudel, kui edastatakse teavet, mis sisaldab taotleja isikuandmeid.

- **Liikmesriikide vastastikune usaldus ja austus**

Dublini menetlus põhineb liikmesriikide vastastikusel usaldusel ja austusel. Vastavalt põhjendusele 3 järgivad kõik liikmesriigid välja- või tagasisaatmise lubamatuse põhimõtet ning neid peetakse kolmandate riikide kodanike jaoks turvalisteks riikideks.

Liikmesriikide koostöö ja vastastikune usaldus tuleneb ka Dublini III määruse põhjendusest 22, milles viidatakse varajase hoiatamise, valmisoleku ja varjupaigakriiside ohjamise protsessi kehtestamisele. Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametil on varajase hoiatamise ja valmisoleku süsteemis oluline roll ning tugiamet rakendab oma spetsiaalse võrgustiku kaudu meetmeid usalduse ja koostöö säilitamiseks liikmesriikide Dublini üksuste vahel.

- **Liikmesriigid teevad Dublini menetluse käigus omavahel koostööd ja esitavad kogu teabe, mis on vajalik vastutava liikmesriigi kindlaksmääramiseks**

Varjupaigasüsteemile kiire juurdepääsu tagamiseks peavad liikmesriigid tegema omavahel koostööd, et vastutav liikmesriik võimalikult kiiresti kindlaks määrata. Koostöö on eriti oluline, kui lastega seotud juhtumite korral käsitletakse perekonna taasühinemise võimalust ja pereliikmed on vaja kindlaks teha.

- **Lapse parimate huvide pidamine esmatähtsaks**

Dublini III määruse põhjenduses 13 on viidatud ÜRO lapse õiguste konventsioonile^(?) ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartale^(*) ning artiklis 6 on sätestatud, et Dublini III määruse rakendamisel tuleb esmatähtsaks pidada lapse parimaid huve. Dublini III määrusega on lastele ette nähtud konkreetsed menetluslikud tagatised ja perekondlikud sidemed on välja toodud kui siduv vastutuskriteerium.

- **Perekonna taasühinemise võimaluste otsimine**

Dublini III määruse kohaldamisel peaksid liikmesriigid üritama pereliikmeid taas kokku viia, hoida perekondi koos ning menetleda pereliikmete taotlusi kõigi liikmesriikide territooriumil ühiselt.

- **Lastega seotud juhtumite prioriteetsus**

Oluline on seada lastega seotud juhtumid esikohale ja rakendada vajalikke meetmeid, et tagada lastele kiireim juurdepääs varjupaigasüsteemile. Liikmesriigid peaksid olema perede taasühinemise juhtumite korral paindlikud ja püüdma lapse oma pereliikme, õe-venna või sugulasega taas kokku viia.

- **Varjupaigataotlejatele varjupaigasüsteemile kiire ja õiglase juurdepääsu tagamine**

Dublini III määruses sätestatud ranged tähtajad ja selged vastutuskriteeriumid aitavad tagada, et varjupaigataotlejatel on varjupaigasüsteemile kiire ja õiglane juurdepääs. Taotluse esitamise või sellele vastamise tähtaja eiramine võib kaasa tuua vastutavaks liikmesriigiks saamise. Liikmesriigid peaksid püüdlema lühemate Dublini menetluste poole, et tagada kiire juurdepääs varjupaigamenetlusele.

- **Iga Dublini menetluse juhtumi eraldi, erapooletu ja objektiivne hindamine**

Liikmesriigid ei tohiks käsitleda juhtumeid automaatselt, kriteeriumeid nõuetekohaselt hindamata. Iga juhtum on erinev ning iga Dublini menetluse juhtumit tuleks hinnata eraldi, erapooletult ja objektiivselt.

(?) ÜRO Peaassamblee, [lapse õiguste konventsioon](#), ÜRO, lepingute sari, kd. 1577, 2. september 1990.

(*) Euroopa Liit, [Euroopa Liidu põhiõiguste harta](#), 26. oktoober 2012, 2012/C 326/02.

1. Menetluslikud tagatised isikutele, kellele kohaldatakse Dublini menetlust

Euroopa ühise varjupaigasüsteemi aluseks olevad määrused ja direktiivid sisaldavad vahendeid ja sätteid, mis aitavad kaitsta nende isikute olulisi huve, kellele Dublini menetlust kohaldatakse. Ka Dublini III määrus näeb asjaomastele isikutele ette menetluslikud tagatised. Selles jaos on kirjeldatud nendest tagatistest tulenevaid nõudeid.

Konfidentsiaalsus

Dublini III määrus

Artikkel 39
----

1. NÕUE. Liikmesriigi ametiasutus peab tagama Dublini menetluse raames menetletavate juhtumite konfidentsiaalsuse.

Näitaja 1.1: pädeva asutuse töötajad on teadlikud riiklikest õigusnormidest ja eeskirjadest, mis käsitlevad Dublini menetluse konfidentsiaalsust.

Näitaja 1.2: iga liikmesriigi andmebaasid ja juhtumiregistrid on turvalised ja neid hallatakse vastavalt asjakohastele seadustele.

Lisamärkus. Selle näitaja juures viidatud andmebaasid hõlmavad muu hulgas viisainfosüsteemi (VIS), Schengeni infosüsteemi (SIS II)^(*), Eurodac-süsteemi, Dublini Neti süsteemi ja riiklike juhtumiregistreid.

Näitaja 1.3: mis tahes teavet iga üksiku taotleja ja/või mittetaotleja kohta vahetatakse pädevate asutuste vahel üksnes Dublini Neti kaudu.

Näitaja 1.4: liikmesriigid ei jaga juhtumite teavet isikutega, kellel ei ole õigust sellisele teabele.

Näitaja 1.5: vestlused asjaomaste isikutega viiakse läbi piisava varustusega eraldi ruumides, et tagada vestluse käigus öeldu konfidentsiaalsus.

Teabe esitamine

Dublini III määrus	Rakendusmäärus
---------------------------	-----------------------

Artikkel 4	X–XIII lisa
------------	-------------

2. NÕUE. Liikmesriigis taotluse esitamisel antakse asjaomasele isikule kogu vajalik teave menetluse kohta ja eelkõige vastav teabeleht.

Näitaja 2.1: liikmesriigi ametiasutus edastab teabe selgelt ja keeruka terminoloogiata keeles, millest asjaomane isik aru saab või millest arusaamist võib temalt mõistlikult eeldada. Pädev asutus tagab, et asjaomane isik saab antud teabest aru.

Lisamärkus. Dublini III määruse artikli 4 kohaselt hõlmab asjaomasele isikule antav miinimumteave muu hulgas järgmist: teave Dublini III määruse kohaldamise kohta, teave Dublini määruse eesmärkide kohta ja teises liikmesriigis uue taotluse esitamise tagajärgede kohta. Asjaomast isikut teavitatakse ka vastutava liikmesriigi määramise kriteeriumidest, isiklikust vestlusest ja võimalusest esitada teavet pereliikmete liikmesriigis viibimise kohta, võimalusest vaidlustada üleandmisotsus, asjaolust, et pädevad asutused võivad isiku kohta teavet vahetada, ning isiku õigusest pääseda juurde temaga seotud andmetele.

^(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1987/2006, mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist ja kasutamist.

Näitaja 2.2: teabe esitamisel võetakse arvesse asjaomase isiku erivajadusi ja konkreetseid asjaolusid.

Näitaja 2.3: liikmesriigi ametiasutus annab asjaomasele isikule teabelehe, mis käsitleb Dublini III määrust.

Lisamärkus.

Teabelehe A eesmärk on tutvustada rahvusvahelise kaitse taotlejatele Dublini menetlust, selle ajakava ja sõrmejälgede võtmist ning jagada riigi ametiasutuse esitatud asjakohaseid kontaktandmeid.

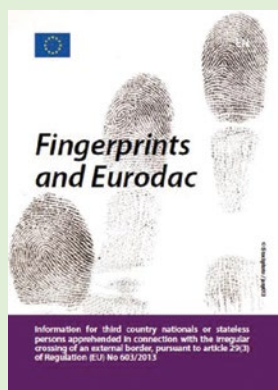
Teabeleht B annab teavet isikutele, kes on juba Dublini menetlusse kaasatud. Selles selgitatakse, kui oluline on anda teavet teises liikmesriigis elavate pereliikmete või ülalpeetavate ja terviseprobleemide kohta. Samuti kirjeldatakse täpsemalt vastuvõtmise ja tagasivõtmise taotluste menetlemise erinevaid tähtaegu. See dokument sisaldab teavet vaidlustamismenetluse ja vaidlustuse esitamise riiklike tähtaegade kohta.

Saatjata alaealiste teabeleht tuleb anda lastele, kes paluvad rahvusvahelist kaitset. Teabelehes on lapsesõbralikul viisil kirjeldatud, mis teavet on riigi ametiasutustel vaja perekonna taasühinemise võimaluste uurimiseks. Teabelehes kirjeldatakse lapse parimaid huve ja tutvustatakse Dublini menetlust. Samuti selgitatakse selles dokumendis kohustusi ja õigusi ning vaidlustamise võimalusi.

Välispiiri ebaseadusliku ületamise korral tuleb asjaomasele isikule anda teabeleht „Teave kolmandate riikide kodanikele või kodakondsuseta isikutele, kes on kinni peetud seoses välispiiri ebaseadusliku ületamisega“. Teabelehes pakutakse teavet sõrmejälgede võtmise ja Eurodac-süsteemiga seotud kohustuste kohta.

Kui **tuvastatakse, et isik viibib liikmesriigis ebaseaduslikult**, tuleb asjaomasele isikule anda teabeleht „Teave kolmandate riikide kodanikele või kodakondsuseta isikutele, kes viibivad liikmesriigis ebaseaduslikult“. Teabelehes selgitatakse, et isiku sõrmejäljed võidakse otsingu tegemiseks edastada Eurodac-süsteemi ja et varasema varjupaigataotluse korral kohaldatakse Dublini menetlust. Sellisel juhul tuleb isikule lisaks anda teabeleht B.

Keel

Dublini III määrus

Artikli 5 lõige 4

3. NÕUE. Dublini menetluse kohane isiklik vestlus peab toimuma keeles, millest asjaomane isik aru saab või millest arusaamist võib temalt mõistlikult eeldada.

Näitaja 3.1: liikmesriigi ametiasutusel on juurdepääs kõigi levinud keelte kvalifitseeritud tõlkidele.

Näitaja 3.2: asjaomaselt isikult küsitakse isikliku vestluse ajal, kas ta saab tõlgist aru. Kui vastus on kõigile ettevalmistustele vaatamata eitav, rakendatakse probleemi lahendamiseks asjakohaseid meetmeid.

Tõlkide kasutamisega seotud hea tava

Liikmesriigid kasutavad riiklike õigusnormide alusel sertifitseeritud tõlke, keda koolitatakse regulaarselt ja keda on õpetatud töötama rahvusvahelise kaitse taotlejatega.

EASO täiendavad abivahendid, et pakkuda selles etapis asjakohaseid menetluslikke tagatisi

EASO tõlkide koolitusmoodul

Igal aastal korraldab EASO riiklike varjupaigaasutuste heaks töötavatele tõlkidele 20–25 tundi kestva veebipõhise koolituskursuse. Mooduli eesmärk on aidata tõlkidel oma ülesandeid täita, eelkõige hõlbustada rahvusvahelise kaitse taotleja ning riigi ametiasutuste ja teiste asjakohaste sidusrühmade vahelist suhtlust kogu varjupaigamenetluse jooksul.

EASO varjupaigamenetlusele juurdepääsu praktiline juhend

Juhendis on teave sisserändajatega esimesena kokkupuutuvate ametnike põhikohustuste ja rahvusvahelist kaitset vajavate isikute õiguste kohta esmakokkupuutel. Selles praktilises juhendis selgitatakse sisserändajatega esimesena kokkupuutuvatele ametnikele, kuidas tõlkidega suhelda ja kuidas saada parim võimalik tulemus olukorras, kus kasutatakse tõlki.

EASO praktiline juhend Dublini III määruse kohta: vestlus ja tõendite hindamine

Suur osa juhendist on pühendatud taotlejaga peetavale vestlusele. Juhendis käsitletakse suhtlustehnikaid ja tõlkide kasutamist ning Dublini menetluse kohase vestluse eesmärki. Praktilisele juhendile on lisatud juhised vestlusel käsitletavate teemade kohta, mis annavad kasulikke näpunäiteid Dublini menetluse kohaste vestluste läbiviimiseks ja selgitavad mitmeid küsimuste elemente, mis võivad aidata juhtumit menetlevatel ametnikel vastutavat liikmesriiki määrata. Praktilises juhendis on kirjeldatud ka Dublini menetluse kohta teabe jagamisega seotud kohustusi. Samuti selgitatakse tõendite hindamise üldpõhimõtteid ning erinevat liiki tõendusvahendeid ja kaudseid tõendeid.

Arusaamine

Dublini III määrus

Artikkel 5

4. NÕUE. Liikmesriigi ametiasutus tagab, et asjaomane isik saab aru isikliku vestluse ajal esitatud küsimustest ja jagatud teabest.

Näitaja 4.1: vestluse alguses selgitatakse asjaomasele isikule vestluse eesmärki ja konteksti.

Näitaja 4.2: asjaomaselt isikult küsitakse, kas ta saab aru vestluse ajal esitatud küsimustest ja jagatud teabest.

Arusaamise kontrollimise hea tava

Juhtumit menetlev ametnik dokumenteerib küsimuse, kas kasutatavast keelest saadakse aru, ja ka sellele antava vastuse.

Näitaja 4.3: vestlusel on asjaomasel isikul võimalik anda selgitusi ebaselguste, vasturääkivuste ja/või puuduvate elementide kohta.

Näitaja 4.4: pärast vestlust teavitatakse asjaomast isikut võimalusest vajaduse korral mis tahes vigu parandada ja oma avaldusi korrigeerida. Need parandused dokumenteeritakse.

Näitaja 4.5: pärast vestlust antakse asjaomasele isikule ja/või tema seaduslikule esindajale vestluse kirjalik kokkuvõte.

Uue teabe esitamine ja hindamine

Dublini III määrus

Artiklid 4–5

5. NÕUE. Liikmesriigi ametiasutus tagab, et asjaomasel isikul on võimalik Dublini menetluse raames oma juhtumi kohta asjakohast teavet esitada ja et teda on vastavast õigusest teavitatud.

Näitaja 5.1: asjaomasele isikule antakse üldist teavet, millal ja kuhu oma juhtumit puudutavaid dokumente ja teavet saata.

Lisamärkus. Kui menetlus ei ole veel lõpule viidud, teavitatakse asjaomast isikut asjakohaste dokumentide esitamise tähtaegadest.

Näitaja 5.2: asjaomane isik saab esitada pädevale asutusele kaalumiseks mis tahes väiteid ja toetavat tõendusmaterjali, sh arstide arvamusi.

Näitaja 5.3: liikmesriigi ametiasutus on kehtestanud korra, mille kohaselt teavitatakse juhtumit menetlevat ametnikku juhtumiga seotud uuest teabest.

Dublini III määrus

Artikli 7 lõige 2

6. NÕUE. Kui Dublini menetluse käigus ilmneb uut teavet, peaks liikmesriigi ametiasutus seda vajaduse korral menetluse vastavas etapis arvesse võtma.

Näitaja 6.1: liikmesriigi ametiasutus on kehtestanud korra, mis tagab, et asjaomane isik või muu isik (nt esindaja) või organisatsioon saab juhtumi menetlemise käigus esitada uut teavet või asjaolude muudatusi.

Näitaja 6.2: võimaluse korral määrab pädev asutus konkreetse ametniku juhtumit menetlema ning kasutusel on juhtumite aktiivse haldamise protsess.

2. Võimaliku Dublini menetluse juhtumi tuvastamine

Dublini menetluse esimene etapp on juhtumi tuvastamine Dublini menetluse juhtumina. Seega peavad juhtumeid menetlevad ametnikud tuvastama võimalikud Dublini menetluse juhtumile viitavad näitajad, et teha kindlaks, kas kõnealune juhtum kuulub Dublini menetlusse. On tavaline, et üksus või asutus, kes esmalt võimaliku Dublini menetluse juhtumiga kokku puutub, ei ole sama, kes viib Dublini menetluse lõpuks läbi. Seetõttu on mõned järgnevatest Dublini menetluse juhtumi tuvastamise nõuetest ja näitajatest suunatud kõigile pädevatele asutustele, mitte ainult Dublini üksusele igas liikmesriigis.

EASO täiendavad abivahendid võimaliku Dublini menetluse juhtumi tuvastamiseks

EASO koolitusmoodul võimalike Dublini menetluse juhtumite tuvastamiseks

Võimaliku Dublini menetluse juhtumiga kokku puutuvatele liikmesriikide ametnikele on koostatud koolitusmoodul, mis aitab neil otsustada, kuidas selliste juhtumite korral toimida ja need Dublini üksusesse edasi suunata. Koolitusmoodul on kättesaadav alates 2020. aasta jaanuarist.

7. NÕUE. Võimalike Dublini menetluse juhtumitega kokkupuutuval liikmesriigi ametiasutusel on asjakohased vahendid Dublini menetluse juhtumi tuvastamiseks.

Näitaja 7.1: liikmesriigi ametiasutusel on võimaliku Dublini menetluse juhtumi tuvastamiseks juurdepääs Eurodac-süsteemile ja muudele asjakohastele andmebaasidele⁽¹⁰⁾ ning viisainfosüsteemile (kui juurdepääs on lubatud).

Näitaja 7.2: igas liikmesriigis määratakse Dublini menetluse juhtumite ja nende menetlemise eest vastutavaks eriuksus või -asutus, mis võimaldab Dublini menetluse juhtumeid sellisele asutusele üle anda.

8. NÕUE. Võimalike Dublini menetluse juhtumitega kokkupuutuvatel liikmesriigi ametiasutuse töötajatel on piisavad teadmised Dublini III määrusest ning nad oskavad tuvastada võimaliku Dublini menetluse juhtumi ja suunata selle edasisele hindamisele.

Näitaja 8.1: võimaliku Dublini menetluse juhtumiga esimesena kokkupuutuvad pädeva asutuse töötajad on teadlikud Dublini III määrusest ja neil on üldine arusaam sellest, mis näitajatele Dublini III määruse rakendamise hindamisel tähelepanu pöörata.

Näitaja 8.2: võimaliku Dublini menetluse juhtumiga esimesena kokkupuutuvad pädeva asutuse töötajad teavad, kellega võtta ühendust lisateabe saamiseks või võimaliku Dublini menetluse algatamiseks (eelistatavalt võiks see olla Dublini menetluste eest vastutav asutus).

Näitaja 8.3: Dublini menetluse juhtumi tuvastamisel on kehtestatud kord juhtumi edastamiseks Dublini menetlust läbiviivale asutusele.

Näitaja 8.4: Dublini III määruse kohaldamisalasse kuuluvad juhtumid edastatakse võimalikult kiiresti Dublini menetluse läbiviimise eest vastutavale asutusele.

Dublini üksusega suhtlemisega seotud hea tava

Dublini menetlusega seotud küsimuste jaoks on Dublini menetluse juhtumite eest vastutaval pädeval asutusel tugitelefoni, kuhu menetleva ametiasutuse, politsei või muude asjaomaste asutuste töötajatel on võimalik helistada.

⁽¹⁰⁾ See hõlmab riiklikke ja/või rahvusvahelisi andmebaase.

Eurodac-süsteem

Eurodaci andmebaasi kasutamist reguleeritakse Eurodaci II määrusega. See on ühine teabeallikas Dublini menetluse juhtumite tuvastamiseks. Kui isik taotleb rahvusvahelist kaitset, võimaldab andmebaas liikmesriikidel näha varasemaid rahvusvahelise kaitse taotlusi teistes liikmesriikides, mis on edastatud Eurodac-süsteemi vastavalt Eurodaci II määruse artiklile 9. Süsteemi kaudu saavad liikmesriigid näha andmeid ebaseadusliku piiriületuse kohta kolmandast riigist liikmesriiki, mis on sisestatud Eurodac-süsteemi kooskõlas Eurodaci II määruse artikliga 14.

Lisamärkus.

Eurodaci andmebaasis on liikmesriikide esitatud järgmine teave.

- Asjaomasele isikule rahvusvahelise kaitse andmise otsus**
 Vastavalt Eurodaci II määruse artiklile 18 tuleb isikule rahvusvahelise kaitse andmisel teha selle kohta märge Eurodac-süsteemi.
- Asjaomase isiku üleandmine teisele liikmesriigile**
 Sõltuvalt teisele liikmesriigile üleandmise õiguslikust alusest ning kooskõlas Eurodaci II määruse artikli 10 punktidega a ja b peab vastutav liikmesriik ajakohastama üleandmise teavet Eurodac-süsteemis või selle teabe sinna saatma.
- Kas asjaomane isik on liikmesriikide territooriumilt lahkunud**
 Eurodaci II määruse artikli 10 punktis c on sätestatud, et asjaomase isiku lahkumisel liikmesriikide territooriumilt tuleb Eurodac-süsteemi märkida kuupäev, mil isik territooriumilt lahkus. Kui isik lahkus liikmesriikide territooriumilt väljasaatmiskorralduse või tagasisaatmisotsuse tõttu pärast rahvusvahelise kaitse taotluse tagasivõtmist või tagasilükkamist, tuleb see teave kanda Eurodac-süsteemi kooskõlas Eurodaci II määruse artikli 10 punktiga d.
- Asjaolu, et liikmesriik on võtnud vastutuse taotluse eest, kohaldades kaalutusõiguse klauslit**
 Eurodaci II määruse artikli 10 punktis e on sätestatud kohustus ajakohastada Eurodac-süsteemis andmekogumit, kui liikmesriik kohaldab kaalutusõiguse klauslit (Dublini III määruse artikli 17 lõige 1).

Eurodaci andmebaasi kasutamise osas on kokku lepitud järgmistes nõuetes ja näitajates.

Dublini III määrus	Eurodaci II määrus
Artikli 20 lõige 2	Artikli 9 lõige 1

9. NÕUE. Varjupaigataotluse esitamisel tuleb taotleja sõrmejäljed registreerida 1. kategooriana võimalikult kiiresti, hiljemalt 72 tunni jooksul. Ebaseadusliku riiki sisenemise korral tuleb sõrmejalg registreerida 2. kategooriana 72 tunni jooksul pärast kinnipidamist.

Näitaja 9.1: iga liikmesriigi pädeval asutusel on pärast varjupaigataotluse esitamist või riiki ebaseaduslikku sisenemist mugav juurdepääs sõrmejälgede võtmise ja Eurodaci andmebaasis võrdlemise asjakohastele seadmetele. Sellised seadmed peaksid asuma varjupaigataotluse esitamise ja ebaseadusliku sisenemise tuvastamise koha lähedal.

Näitaja 9.2: andmebaaside tulemused peaksid olema Dublini menetluse eest vastutavale riigi ametiasutusele kättesaadavad kohe pärast otsingu tegemist.

10. NÕUE. Kui liikmesriigi vastutav ametiasutus otsustab mittetaotleja kohta läbi viia Eurodaci otsingu (3. kategooria otsing) ja otsingutulemustest nähtub, et Dublini III määrus on kohaldatav, tuleks juhtum suunata Dublini menetluse eest vastutavale liikmesriigi ametiasutusele.

Näitaja 10.1: 3. kategooria otsingut läbiviivatel riigi ametiasutuse töötajatel on põhiteadmised Dublini III määrusest ja nad teavad, kuhu juhtum Dublini menetluse raames edasiseks menetlemiseks suunata.

11. NÕUE. Eurodaci otsingutulemused peaksid sisaldama kogu Eurodac-süsteemist kättesaadavat teavet, sh varasem(ad) ebaseaduslik(ud) piiriületus(ed), varasem(ad) taotlus(ed) ja asjaolu, kas liikmesriik võimaldas rahvusvahelist kaitset või viidi taotleja üle teise liikmesriiki või kas teine liikmesriik on kohaldanud kaalutusõiguse sätteid.

Näitaja 11.1: liikmesriigi ametiasutus kasutab tulemuste süsteemset paigutust, mis võimaldab tal Eurodac-süsteemist viivitamata kogu kättesaadavat teavet lugeda.

Näitaja 11.2: kui Eurodac-süsteemist saadud teave lisatakse vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlusele, peaks see olema kõigile liikmesriikidele selge ja lihtsasti tõlgendatav.

12. NÕUE. Liikmesriigi ametiasutus peaks Eurodaci andmebaasis olevat teavet kooskõlas Eurodaci II määrusega korrapäraselt ajakohastama. Pärast üleandmist peaks liikmesriigi ametiasutus sisestama Eurodaci andmebaasi järgmise teabe: kaalutusõiguse sätete kohaldamine, väljasaatmine, rahvusvahelise kaitse andmine, elamisloa väljastamine, kas isik lahkus liikmesriikide territooriumilt, kas isik sai kodakondsuse ja/või kas rahvusvahelise kaitse seisund tühistati või lõpetati või keelduti selle pikendamisest.

Näitaja 12.1.a: liikmesriigi ametiasutusel on automaatne süsteem, mis võimaldab liikmesriigil edastada teavet riiklikust juhtumiregistrist Eurodaci andmebaasi.

VÕI

Näitaja 12.1.b: kui liikmesriigi ametiasutusel puudub automaatne süsteem asjakohase teabe edastamiseks riiklikust registrist Eurodaci andmebaasi, teavad riigi tasandi vastutavad töötajad, mis teavet tuleb Eurodaci andmebaasi edastada, ning ametiasutustel on vahendid vastava teabe käsitsi andmebaasi edastamiseks.

Eurodac-süsteemi ja riikliku juhtumite haldamise süsteemi ühendamise seotud hea tava

Halduskoormuse vähendamiseks, andmekvaliteedi parandamiseks ja menetluste kiirendamiseks on teatud liikmesriikide ametiasutused otsustanud siduda oma riikliku juhtumite registri Eurodaci andmebaasiga. Iga kord, kui riigi ametiasutus teeb otsuse või esitab dokumendi, mida peaks Eurodac-süsteemis kajastama, saadetakse teave automaatselt Eurodaci.

Viisainfosüsteemi andmebaas

Viisainfosüsteem (VIS) on veel üks asjakohane teabeallikas, mis aitab võimalikke Dublini menetluse juhtumeid tuvastada. Süsteem teostab isikusamasuse tuvastuse ja kontrolli eesmärgil biomeetrilist võrdlemist. VIS ühendab ELi mittekuuluvate riikide saatkondi ja konsulaate ning kõiki Schengeni riikide välispiiril asuvaid piiriületuspunkte. VIS-süsteemi kasutatakse kõigis Schengeni riikides (Taani on otsustanud seda rakendada), mistõttu ei ole kõigile Dublini III määrust kohaldavatele liikmesriikidele viisainfosüsteemi määrus siduv⁽¹⁾ ning neil puudub VIS-süsteemile juurdepääs.

Lisamärkus. Liikmesriigid saavad viisainfosüsteemi andmebaasist hankida ka asjaomase isiku isikuandmeid ja passiandmeid.

Viisainfosüsteemis otsingute tegemisega seotud hea tava

Otsing viisainfosüsteemi andmebaasis viiakse läbi samaaegselt kohustusliku otsinguga Eurodaci andmebaasis, soovitatavalt 72 tunni jooksul pärast varjupaigataotluse esitamist.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta, ELT 2008 L 218.

13. NÕUE. Kui juurdepääs on lubatud, peaks liikmesriigi ametiasutus tegema viisainfosüsteemi andmebaasis otsingu, et teha kindlaks, kas mõni teine liikmesriik on asjaomasele isikule viisa väljastanud.

Näitaja 13.1: kui vastav juurdepääs on ELi seaduste alusel lubatud, on liikmesriigi ametiasutusel juurdepääs viisainfosüsteemi andmebaasile, et tuvastada Dublini menetluse juhtumeid ja kasutada seda infoallikana.

Näitaja 13.2: Dublini menetluse juhtumi tuvastamisega tegelevad liikmesriigi ametiasutuse töötajad on teadlikud, et viisa on vastuvõtmise või tagasivõtmise taotluse võimalik alus.

Asjaomasele isikule kuuluvad dokumendid

Vastutuse kindlaksmääramise protsessis võivad asjakohased olla isikule kuuluvad mis tahes dokumendid. Neid dokumente tuleks vastavalt Dublini III määrusele arvesse võtta.

14. NÕUE. Teabe kogumise protsessi vältel peaks pädev asutus olema teadlik asjaomase isiku poolt käimasoleva menetluse igas etapis esitatud kõigi asjakohaste dokumentide olulisusest ja neid arvesse võtma Dublini menetluse juhtumile viitava tõendina.

Näitaja 14.1: dokumendi või dokumentidega kokkupuutuvatel liikmesriigi ametiasutuse töötajatel on piisavad teadmised Dublini III määrusest ja nad teavad, kuhu juhtum Dublini III määruse kohaste meetmete võtmiseks suunata.

Näitaja 14.2: pädeval asutusel on dokumentide ehtsuse kontrollimiseks olemas kord ja vastav oskusteave.

Lisamärkus. Olulised dokumendid, mida tuleks menetluses arvesse võtta, on näiteks ID-kaart, pass, juhiluba, elamisloa või mis tahes muu ametlik dokument, mille on väljastanud välisriigi pädev asutus, või mis tahes dokument, mille abil on võimalik tõendada asjaomase isiku ütlusi, näiteks rongipilet, tšekk vms.

Asjakohaste dokumentide otsimisega seotud hea tava

Kui liikmesriigi õigus lubab, võib olla kasulik taotlejad ja nende asjad läbi otsida, et leida asjakohaseid tõendeid. Asjakohaste dokumentide leidmisel konfiskeeritakse need ajutiselt, skaneeritakse ja kontrollitakse nende autentsust.

15. NÕUE. Kui käimasoleva menetluse mis tahes etapis omandatud dokumendist nähtub, et rakendub Dublini III määrus, tuleks juhtum suunata Dublini menetluse eest vastutavale ametiasutusele.

Näitaja 15.1: dokumendiga kokkupuutuvatel liikmesriigi ametiasutuse töötajatel on piisavad teadmised Dublini III määrusest ja nad on võimelised üldjoontes hindama dokumendi asjakohasust seoses määrusega.

EASO täiendavad abivahendid võimalike Dublini menetluse juhtumite tuvastamiseks

EASO koolitusmoodul võimalike Dublini menetluse juhtumite tuvastamiseks

EASO praktiline juhend Dublini III määruse rakendamise kohta: isiklik vestlus ja tõendite hindamine

EASO praktiline töövahend registrisse kandmise kohta: rahvusvahelise kaitse taotluste esitamine

EASO koostab praktilist töövahendit taotlejate registrisse kandmisega tegelevatele liikmesriikide töötajatele, mis võib lisaks aidata neil juhtumiga seoses Dublini menetluse näitajaid hinnata.

Näitaja 15.2: dokumendiga kokkupuutuvad pädeva asutuse töötajad teavad, kuhu juhtum Dublini III määruse raames asjakohaste meetmete võtmiseks suunata.

Isiklik vestlus

Dublini III määruse artiklis 5 on sätestatud, et liikmesriigid viivad taotlejaga läbi isikliku vestluse, et hõlbustada vastutava liikmesriigi kindlakstegemise protsessi. Dublini menetluse kohase vestluse võib ära jätta, kui isik on põgenenud või on juba esitanud Dublini menetluse jaoks asjakohase teabe.

Isiklikul vestlusel on palju erinevaid funktsioone. Selles kohaldatakse nii Dublini III määrust kui ka liikmesriigi õigust. Et määrata Dublini menetluse juhtumi isiklikule vestlusele tuginedes kindlaks vastutav liikmesriik, on kokku lepitud järgmistes nõuetes ja näitajates.

Dublini III määrus
Artikkel 5

16. NÕUE. Isiklik vestlus tuleb läbi viia enne üleandmisotsuse tegemist, v.a juhul, kui asjaomane isik on põgenenud või kogu asjakohane teave on juba isiku poolt esitatud.

Näitaja 16.1: liikmesriigi ametiasutus eraldab vestluse läbiviimiseks piisavad vahendid.

Lisamärkus. Piisavad vahendid hõlmavad muu hulgas vestluse läbiviimiseks sobivat ruumi, vajaduse korral tõlkide olemasolu ja piisavalt aega asjaomase isikuga nõuetekohase vestluse läbiviimiseks.

Näitaja 16.2: liikmesriigi ametiasutus on kehtestanud vestluste läbiviimise korra, mis võimaldab Dublini menetluse kohaseid vestlusi tähtaegadest lähtuvalt tähtsuse järjekorda seada.

Vestluse ja taotluse registreerimise ühendamisega seotud hea tava

Hea tava on ühendada Dublini menetluse kohane vestlus varjupaigataotluse registreerimise ja taotlusega seotud teabe kogumise olemasoleva riikliku tavaga. See tava võimaldab vastutavatel ametiasutustel Dublini menetluse juhtumeid varakult tuvastada ja need võimalikult kiiresti vastutavale asutusele suunata. Varajane suunamine annab Dublini üksusele või Dublini menetluse eest vastutavale asutusele rohkem aega vajalikke meetmeid võtta, mis on väga oluline lastega ja perekonna taasühinemisega seotud juhtumite puhul.

17. NÕUE. Juhtumit menetlev ametnik vaatab enne isikliku vestluse läbiviimist juhtumi toimiku hoolikalt läbi ja tutvub seal sisalduva teabega.

Näitaja 17.1: juhtumi toimik on juhtumit menetlevale ametnikule enne vestlust piisava ajavaruga kättesaadav, et ta saaks selleks nõuetekohaselt valmistuda.

Näitaja 17.2: ettevalmistuses võetakse arvesse kõiki asjaolusid, mis võivad aidata vastutavat liikmesriiki kindlaks määrata.

Vestluse ajastamisega seotud hea tava

Isiklik vestlus tuleks läbi viia võimalikult kiiresti pärast varjupaigataotluse esitamist, et taotleja ja küsimusega tegelev ametiasutus saaksid vestlust hinnata ja vajadusel täiendada juhtumi toimikut lisateabega enne üleandmistaotluse tähtaega.

18. NÕUE. Isiklik vestlus peaks hõlmama kõiki Dublini III määruse aspekte, mis on taotleja ja Dublini menetluse seisukohast olulised.

Näitaja 18.1: isiklik vestlus viiakse läbi standardiseeritud vestlusprotokolli alusel, tagamaks, et käsitletakse kõiki aspekte, mis on taotleja ja Dublini menetluse seisukohast olulised.

Vestlusprotokollide väljatöötamisega seotud hea tava

Riiklikul tasandil väljatöötatud vestlusprotokoll võib aidata juhtumeid menetlevatel ametnikel käsitleda kõiki Dublini III määruse asjakohaseid aspekte. Need standardiseeritud vestlusprotokollid hõlmavad nii vastutusega seotud asjakohaseid aspekte kui ka kõiki liikmesriigi õiguse aspekte, et üleandmisotsuse saaks vajadusel teha ilma täiendavate vestlusteta.

Näitaja 18.2: vestlusel esitatakse küsimusi liikmesriikide territooriumil viibivate pereliikmete ja sugulaste, ülalpeetavate ja reisimarsruudi kohta.

Näitaja 18.3: standardiseeritud vestlusprotokoll tagab, et vestlusel käsitletakse ka selliseid Dublini menetluse näitajad, mis ei ole andmebaasidest (Eurodac, VIS) otsinguga kättesaadavad.

Näitaja 18.4: isiklikku vestlust läbiviivad töötajad on saanud nõuetekohase väljaõppe ja neil on piisavad teadmised Dublini III määrusest, et teada, millal esitada standardprotokollile lisaks täiendavaid küsimusi.

EASO täiendavad abivahendid Dublini menetluse kohaseks isiklikuks vestluseks

EASO praktiline juhend Dublini III määruse rakendamise kohta: isiklik vestlus ja tõendite hindamine

EASO praktiline juhend. Isiklik vestlus

See praktiline juhend soovib liigendatud küsitlusmeetodit, mis on kooskõlas EASO koolituskavaga. Liigendatud lähenemine juhendab kasutajaid isikliku vestluse kõigis etappides: ettevalmistus, vestluse alustamine ja teabe esitamine, vestlemine, sh juhised vestlusel käsitletava varjupaigataotluse sisu kohta, ning vestluse lõpetamine ja järelmeetmed.

3. Teabenõue

Liikmesriigi ametiasutusel ei ole alati piisavalt teavet, et saata teisele liikmesriigile vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlus. Kui olemasolevad tõendid ei ole piisavad, et teha kindlaks Dublini menetluse rakendumine või vastutav liikmesriik, võivad liikmesriigid saata teisele liikmesriigile teabenõude. Sellise teabenõude saab saata Dublini III määruse artikli 34 alusel, kasutades rakendusmääruse V lisas esitatud tüüpvormi. Pereliikmete otsimise, sugulussidemete kindlaksmääramise ja ülalpeetavuse küsimustes tuleb kasutada rakendusmääruse VII ja VIII lisas esitatud tüüpvorme.

Dublini III määrus

Artikli 6 lõige 5, artikli 16 lõige 4 ja artikkel 34

19. NÕUE. Teabenõue esitatakse üksnes kooskõlas Dublini III määruse artikli 6 lõikega 5, artikli 16 lõikega 4 ja artikliga 34. Liikmesriigi ametiasutus peaks tagama, et teabenõude esitamiseks on piisav põhjus ja peetakse kinni vastavatest tähtaegadest.

Näitaja 19.1: pädev ametiasutus esitab teabenõude olemasoleval tüüpvormil õigel ajal ja tõhusalt.

Näitaja 19.2: juhtumeid menetlevad ametnikud on suutelised välja selgitama teabenõude saatmiseks piisava põhjuse ja seda kohaldama.

Näitaja 19.3: kui teabenõuded saadetakse kooskõlas Dublini III määruse artikli 6 lõikega 5 ja artikli 16 lõikega 4, kaasab pädev ametiasutus pereliikmete otsimisel vastavaid osalisi, näiteks lastekaitseteenistuse jne.

20. NÕUE. Liikmesriigi ametiasutus peaks vastama teabenõudele võimalikult kiiresti, hiljemalt viie nädala jooksul. Vastus peaks olema kooskõlas Dublini III määruse artikli 6 lõikega 5, artikli 16 lõikega 4 ja artikliga 34.

Näitaja 20.1: pädeval asutusel on mall või tüüpvorm, et tagada korrektse teabe õigeaegne ja tõhus esitamine.

Näitaja 20.2: liikmesriikide ametiasutustes on kasutusel juhtumite haldamise süsteem ja/või loenduskalender, mis võimaldab kindlaks määrata ajalisel piiril ja välja tuua lähenevad tähtajad.

Näitaja 20.3: teabenõuetele vastavatel töötajatel on piisav juurdepääs kõigile vastamiseks vajalikele andmebaasidele.

Näitaja 20.4: vastus tuleb saata manusega suletud dokumendis, mida ei saa hiljem muuta.

Teabenõuete vastuste vorminguga seotud hea tava

Liikmesriikide ametiasutused kasutavad teabenõuetele DubliNeti kaudu vastuste esitamisel PDF-laiendit, et tagada andmekaitse.

Mallide või tüüpvormide kasutamisega seotud hea tava

Liikmesriigid kasutavad riiklikul tasandil välja töötatud malle või tüüpvorme, et vastata teabenõuetele kooskõlas artikliga 34 (et mõlema liikmesriigi ametiasutused saaksid asjaomase isiku hõlpsasti tuvastada). Sama vormingu kasutamine lisab tõendusjõudu ja eristab juhtumit kohtute jaoks.

Näitaja 20.5: juhtumeid menetlevad ametnikud on suutelised välja selgitama teabenõudele vastamiseks piisava põhjuse ja seda kohaldama.

Näitaja 20.6: kui teabenõuetele vastatakse kooskõlas Dublini III määruse artikli 6 lõikega 5 ja artikli 16 lõikega 4, kaasab riigi ametiasutus pereliikmete otsimisel vastavaid osalisi, näiteks lastekaitseteenistuse jne.

Lisamärkus. Kui nõutava teabe jaoks on vajalik taotleja nõusolek, peab liikmesriigi ametiasutus tagama, et edastatakse üksnes selline teave, mida on õigus esitada. Kui nõutava teabe jaoks on vajalik taotleja nõusolek, tagab liikmesriik, kellelt teavet küsitakse, et teavet küsivalt liikmesriigilt on saadud taotleja nõusolek.

21. NÕUE. Et hõlbustada turvalist, kiiret ja usaldusväärset teabevahetust liikmesriikide vahel, tuleb teabenõuded saata DubliNeti vahendusel ja keeles, millest mõlema liikmesriigi pädevad asutused aru saavad.

Näitaja 21.1: määratud ametnikel on teabenõude saatmiseks juurdepääs DubliNeti süsteemile.

Näitaja 21.2: määratud ametnikele antakse juhiseid kõnealuse süsteemi kasutamise kohta ja nad oskavad seda kasutada.

Näitaja 21.3: liikmesriigid lepivad kokku suhtluskeeles, et vähendada segadust, keelelisi vääritimõistmisi ja vajadust tõlke järele, mis võiksid protsessi pikendada.

Näitaja 21.4: juhtumeid menetlevad ametnikud tagavad, et hangitakse ja salvestatakse tõendid kõigi DubliNeti süsteemi kaudu saadetud sõnumite edastamise kohta.

4. Vastutuse hindamine

Vastutuse põhjalikuks hindamiseks kooskõlas Dublini III määrusega töötati välja järgmised nõuded, et tagada vastutuse hindamise nõuetekohane menetlus.

Dublini III määruse rakendamise hõlbustamisega seotud hea tava

Kooskõlas Dublini III määruse põhjendusega 28 ja artikliga 36 saadavad liikmesriigid teistesse liikmesriikidesse kontaktametnikud (kui seotuse ulatus seda võimaldab), et hõlbustada määruse rakendamist ja parandada protsessi tõhusust.

Teadlikkus ja koolitused

Dublini III määrus	Rakendusmäärus
III–VI peatükk	Artikkel 11

22. NÕUE. Vastutuse hindamisega tegeleval pädeval asutusel on vajalikud ressursid ja teadlikkus oma kohustustest, asutuses juhtumeid menetlevatel ametnikel on piisav väljaõpe ning nad teavad vastutuse määramise kriteeriumide tähtsusjärjestust ja kehtivaid tähtaegu.

Näitaja 22.1: kehtestatud on tööprotsess ja -kord Dublini menetluse kohase vastutuse hindamise kriteeriumide tähtsusjärjestuse järjestikuseks kohaldamiseks.

Näitaja 22.2: pädev asutus kontrollib vastutuse kindlaksmääramise seisukohast olulist lisateavet.

Lisamärkus. Lisateave hõlmab taotlusvorme, muid sisedokumente, taotleja avaldusi ja tema esitatud dokumente, nt passe, ID-kaarte, juhilube jne.

Hea tava tagamaks, et täiendav vestlus ei oleks vajalik

Liikmesriikides on kasutusel standardiseeritud vestlusprotokoll, mis hõlmab nii vastutusega seotud asjakohaseid aspekte kui ka kõiki liikmesriigi õiguse aspekte, et üleandmisotsuse saaks vajaduse puudumisel teha täiendavate vestlusteta.

EASO täiendav abivahend tõendite hindamiseks

EASO praktiline juhend Dublini III määruse rakendamise kohta: isiklik vestlus ja tõendite hindamine

Näitaja 22.3: kui vastutuse hindamiseks vajalik teave on ebapiisav või on vaja selgitusi ja teisel liikmesriigil võib olla kasulikku teavet, esitab pädev asutus liikmesriigile või -riikidele päringu vastavalt Dublini III määruse artiklile 34.

Põhjalik toimik

23. NÕUE. Liikmesriigi ametiasutus tagab, et juhtumi toimikus on kõik vajalikud tõendid vastutuse hindamiseks kooskõlas Dublini III määruses sätestatud kriteeriumide tähtsusjärjestusega.

Näitaja 23.1: juhtumit menetlevatel ametnikel on täielik ülevaade konkreetse juhtumiga seoses kogutud asjakohasest teabest, sh kõigist taotleja avaldustest, ja nad kohaldavad nõuetekohaselt III peatükis esitatud kindlaksmääramise kriteeriume.

Näitaja 23.2: juhtumit menetlev ametnik kasutab olemasolevat teavet, et määrata kindlaks kõige tõenäolisemalt vastutav liikmesriik.

Näitaja 23.3: juhtumeid menetlevad ametnikud dokumenteerivad juhtumi hindamise protsessi võimalikult suures ulatuses.

Tõendite lubamine ja hindamine

Dublini III määrus

Artikli 7 lõige 3
----

24. NÕUE. Tõendid, mis võivad viia artiklites 8, 10 ja 16 sätestatud kriteeriumide kohaldamiseni, peaksid olema lubatud ja taotluse esitanud liikmesriik peaks neid kaaluma enne, kui teine liikmesriik vastuvõtmise või tagasivõtmise taotluse vastu võtab.

Näitaja 24.1: liikmesriigi ametiasutus on kehtestanud korra, mis tagab, et asjaomane isik või asjaomase isiku nimel tegutsevad muud osalised saavad juhtumi menetlemise käigus esitada uut teavet või asjaolude muudatusi.

Näitaja 24.2: võimaluse korral määrab pädev asutus juhtumit menetlema konkreetse ametniku ning kasutusel on juhtumite aktiivse haldamise protsess.

5. Vastuvõtmise või tagasivõtmise taotluse esitamine

Kolmanda riigi kodaniku rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise või asjaomase isiku tagasivõtmise eest vastutava liikmesriigi kindlaksmääramise protsessi esimene samm on vastuvõtmise või tagasivõtmise taotluse esitamine teisele liikmesriigile. Allpool käsitletakse vastutava liikmesriigi kindlaksmääramise protsessi esimese etapi erinevaid tegevusnõudeid.

Õigeaegsed taotlused

Dublini III määrus
Artiklid 21, 23 ja 24

25. NÕUE. Liikmesriigi ametiasutus tagab, et vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlus esitatakse võimalikult kiiresti liikmesriigile, kes on kõige tõenäolisemalt vastutav. Igal juhul esitatakse taotlus kooskõlas määruse asjakohastes artiklites sätestatud tähtaegadega.

Näitaja 25.1: liikmesriikide ametiasutustes on kasutusel juhtumite haldamise süsteem ja/või loenduskalender, mis võimaldab kindlaks määrata ajalised piirid ja välja tuua lähenevad tähtajad.

Näitaja 25.2: teistele liikmesriikidele saadetavad kiireloomulist vastust nõudvad taotlused on selgelt tähistatud ja märgitud on ka põhjused.

Tõendite lisamine

Dublini III määrus	Rakendusmäärus
Artikli 21 lõige 3, artikli 22 lõige 3, artikli 23 lõige 4, artikli 24 lõige 5	Artiklid 1 ja 2

26. NÕUE. Vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlus peab olema esitatud tüüpvormil ja sisaldama tõendeid või kaudseid tõendeid⁽¹²⁾ ning võimalikult palju muud asjakohast teavet, et võimaldada taotluse saanud riigil paremini hinnata, kas riik on vastutav.

Näitaja 26.1: juhtumeid menetlevatel ametnikel on juurdepääs erinevatele olemasolevatele tüüpvormidele.

Näitaja 26.2: juhtumeid menetlevatele ametnikele antakse kõnealuste tüüpvormide ühtse kasutamise juhiseid.

Näitaja 26.3: juhtumeid menetlevad ametnikud lisavad taotlusele nii palju teavet, kui vaja.

Näitaja 26.4: juhtumeid menetlevad ametnikud lisavad võimaluse korral kõik olemasolevad tõendid ja nende puudumisel kaudsed tõendid.

Lisamärkus. Sõrmejäljed on usaldusväärne vahend asjaomase isiku üheseks tuvastamiseks. Kui muud tõendid (nt selliste ühiste infosüsteemides nagu Eurodac/VIS kirjed) ei ole kättesaadavad, lisatakse taotlusele võimalusel sõrmejäljed asjaomase isiku tuvastamiseks taotluse saanud liikmesriigi registris.

⁽¹²⁾ Nagu on kirjeldatud Dublini III määruse artikli 22 lõike 3 kahes loendis.

DubliNeti kasutamine vastuvõtmise või tagasivõtmise taotluste saatmiseks

Dubliini III määrus	Rakendusmäärus
Põhjendus 26, artikkel 38	Artikli 15 lõige 1, artiklid 16, 18, 19, 20 ja artikli 21 lõige 1

27. NÕUE. Et hõlbustada turvalist, kiiret ja usaldusväärset teabevahetust liikmesriikide vahel, tuleb taotlused esitada DubliNeti vahendusel ja keeles, millest mõlema liikmesriigi pädevad asutused aru saavad.

Näitaja 27.1: määratud ametnikel on taotluste esitamiseks juurdepääs DubliNeti süsteemile.

Näitaja 27.2: määratud ametnikele antakse juhiseid kõnealuse süsteemi kasutamise kohta ja nad oskavad seda kasutada.

Näitaja 27.3: liikmesriigid lepivad kokku suhtluskeeles, et vähendada segadust, keelelisi vääritimõistmisi ja vajadust tõlke järele, mis võiksid protsessi pikendada.

Näitaja 27.4: juhtumeid menetlevad ametnikud tagavad, et tõendeid hangitakse ja salvestatakse kõigi DubliNeti süsteemi kaudu saadetud sõnumite edastamise kohta.

Näitaja 27.5: liikmesriikidevahelised sõnumid (sh taotlused) Dubliini III määruse üksikisikule kohaldamise kohta saadetakse alati krüpteerituna DubliNeti elektroonilise sidesüsteemi kaudu.

Näitaja 27.6: pädev asutus kasutab taotluse esitamiseks asjakohast komisjoni tüüpvormi.

6. Vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlusele vastamine

Pärast taotluse esitamist on vastutava liikmesriigi määramise protsessi järgmine etapp see, et taotluse saanud liikmesriik saadab vastuse. Allpool on kindlaksmääramise protsessi teise etapi nõuded. Kuna mõnel juhul ei lõpe vastutava liikmesriigi määramise protsess pärast esmast vastust, on esitatud ka uue läbivaatamise protsessi nõuded pärast esimese taotluse tagasilükkamist.

Õigeaegsed vastused

Dublini III määrus	Rakendusmäärus
Artikli 21 lõige 3, artikli 22 lõige 1, artikli 22 lõige 6, artikli 22 lõige 7, artikkel 25 ja artikli 28 lõige 3	Artiklid 3–6

28. NÕUE. Taotluse saanud liikmesriik peab vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlusele vastama ettenähtud tähtaja jooksul.

Näitaja 28.1: liikmesriikide ametiasutustes on kasutusel juhtumite haldamise süsteem ja/või loenduskalender, mis võimaldab kindlaks määrata ajalised piirid ja välja tuua lähenevad tähtajad.

Näitaja 28.2: juhtumite haldamise süsteemi abil on võimalik erinevad tähtajad tähtsuse järjekorda seada ja kiireloomulisi küsimusi märgistada.

Juhtumite haldamise süsteemidega seotud hea tava

Liikmesriigid kasutavad digitaalset või elektroonilist meetodit, mis võimaldab sissetulevate taotluste tõhusat haldamist.

Selge ja ühemõtteline sõnastus

Dublini III määrus	Rakendusmäärus
Artiklid 22 ja 25 ning artikli 28 lõige 3	Artiklid 3–6

29. NÕUE. Taotluse saanud liikmesriik peaks tagama, et vastus on selge ja ühemõtteline nii seoses asjaomase isiku kui ka sellega, kas vastus on jaatav või eitav.

Näitaja 29.1: pädevas asutuses on kasutusel mall või tüüpvorm.

Näitaja 29.2: vastuse vorming on suletud dokument, mida ei saa hiljem muuta.

Näitaja 29.3: vastus sisaldab taotluse saanud liikmesriigis registreeritud asjaomase isiku isikuandmeid.

Vastustesse varjunimede lisamisega seotud hea tava

Isiku tuvastamiseks lisavad liikmesriigid võimalusel oma vastustesse kõik asjaomase isiku asjakohased varjunimed.

DubliNeti kasutamine vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlusele vastamiseks

Dublini III määrus	Rakendusmäärus
Põhjendus 26, artikkel 38	Artikli 15 lõige 1, artiklid 16, 18, 19, 20 ja artikli 21 lõige 1

30. NÕUE. *Et hõlbustada turvalist, kiiret ja usaldusväärset teabevahetust liikmesriikide vahel, tuleb vastused saata DubliNeti vahendusel ja keeles, millest mõlema liikmesriigi pädevad asutused aru saavad.*

Näitaja 30.1: määratud ametnikel on vastuste saatmiseks juurdepääs DubliNeti süsteemile.

Näitaja 30.2: määratud ametnikele antakse juhiseid kõnealuse süsteemi kasutamise kohta ja nad oskavad seda kasutada.

Näitaja 30.3: liikmesriigid lepivad kokku suhtluskeeles, et vähendada segadust, keelelisi vääritimõistmisi ja vajadust tõlgete järele, mis võiksid protsessi pikendada.

Näitaja 30.4: juhtumeid menetlevad ametnikud tagavad, et tõendeid hangitakse ja salvestatakse kõigi DubliNeti süsteemi kaudu saadetud sõnumite edastamise kohta.

Näitaja 30.5: liikmesriikidevahelised sõnumid (sh vastused) Dublini III määruse üksikisikule kohaldamise kohta saadetakse alati krüpteerituna DubliNeti elektroonilise sidesüsteemi kaudu.

Teabenõuete vastuste vorminguga seotud hea tava

Liikmesriikide ametiasutused kasutavad DubliNeti kaudu vastuste esitamiseks PDF-laiendit, et tagada andmekaitse.

Jaatavad vastused

Rakendusmäärus

Artikkel 6

31. NÕUE. *Liikmesriigi ametiasutus tagab, et vastuses on viidatud asjakohasele artiklile ja vastus sisaldab üleandmisega seotud praktilisi üksikasju.*

Näitaja 31.1: pädevas asutuses on kasutusel mall või tüüpvorm vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlusele jaatava vastuse saatmiseks.

Näitaja 31.2: vastus sisaldab taotluse saanud liikmesriigis registreeritud taotleja isikuandmeid.

Näitaja 31.3: vastus sisaldab taotluse rahuldamise õiguslikku alust.

Näitaja 31.4: vastuses on välja toodud eelistatud saabumiskoht ja ajavahemik.

Taotluse vaikumisi rahuldamine

Kui taotluse saanud liikmesriik ei vasta taotlusele ettenähtud aja jooksul, loetakse vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlus vaikumisi rahuldatuks.

Vastutuse kinnitamisega seotud hea tava taotluse vaikumisi rahuldamise korral

Kui liikmesriik saab teada, et on vaikumisi vastutavaks loetud, võib ta saata vastutuse kinnituse ja üleandmise tingimused, ilma et seda oleks palutud.

Dublini III määrus	Rakendusmäärus
Artikli 22 lõige 7, artikli 25 lõige 2, artikli 28 lõige 3	Artikkel 10

32. NÕUE. Taotluse vaikumisi rahuldamise korral peaksid asjaomased liikmesriigid kokku leppima üleandmise üksikasjades.

Näitaja 32.1: taotluse esitanud liikmesriik alustab taotluse saanud liikmesriigiga üleandmise korraldamise küsimuses konsulteerimist.

Näitaja 32.2: kui taotluse esitanud liikmesriik seda nõuab, kinnitab taotluse saanud liikmesriik oma vastutust kirjalikult ja edastab üleandmise praktilised üksikasjad nii kiiresti kui võimalik.

Eitavad vastused

Rakendusmäärus
Artikli 5 lõige 1

33. NÕUE. Liikmesriigi ametiasutus tagab, et tagasilükkamist põhjendatakse täielikult ja üksikasjalikult.

Näitaja 33.1: pädevas asutuses on kasutusel mall või tüüpvorm vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlusele eitava vastuse saatmiseks.

Näitaja 33.2: vastus sisaldab taotluse saanud liikmesriigis registreeritud taotleja isikuandmeid.

Näitaja 33.3: taotluse tagasi lükanud liikmesriik viitab õiguslikele alustele ja mis tahes asjakohastele faktidele, millel tagasilükkamine põhineb.

Taotluse uuesti läbivaatamise kord

Pärast vastuvõtmise või tagasivõtmise taotluse esialgset tagasilükkamist võib taotluse esitanud liikmesriik nõuda taotluse saanud liikmesriigilt taotluse uuesti läbivaatamist. Taotluse uuesti läbivaatamise nõude eesmärk on paluda taotluse saanud liikmesriigil see uuesti läbi vaadata, võttes arvesse lisateavet või -tõendeid või kaaludes täiendavaid põhjuseid.

Lisamärkus. Vastavalt Dublini III määruse artikli 22 lõikele 4 ei tohiks tõendeid küsida rohkem, kui on vaja.

Vastutuse lõppemisest tulenevate eitavate vastustega seotud hea tava

Kui viidatakse vastutuse lõppemisele või ülekandumisele, tuleb võimalusel lisada vajalikud dokumendid (nt taotluse rahuldamine või muu kasulik teave teiselt liikmesriigilt).

Rakendusmäärus
Artikli 5 lõige 2

34. NÕUE. Kui taotluse esitanud liikmesriik ei nõustu taotluse esialgse tagasilükkamisega, võib liikmesriik nõuda taotluse uuesti läbivaatamist. Seda õigust tuleb kasutada kolme nädala jooksul pärast eitava vastuse saamist.

Näitaja 34.1: liikmesriikides on kasutusel juhtumite haldamise süsteem ja/või loenduskalender, mis võimaldab kindlaks määrata ajalised piirid ja välja tuua lähenevad tähtajad.

Näitaja 34.2: juhtumite haldamise süsteemi abil on võimalik erinevad tähtajad tähtsuse järjekorda seada ja kiireloomulisi küsimusi märgistada.

Näitaja 34.3: liikmesriik viitab õiguslikele alustele, millel uuesti läbivaatamise nõue põhineb.

Näitaja 34.4: kui on kättesaadavad asjakohased lisatõendid, lisab liikmesriik need uuesti läbivaatamise nõudele.

Juhtumite haldamise süsteemiga seotud hea tava

Liikmesriigid kasutavad digitaalset või elektroonilist meetodit, mis võimaldab sissetulevate taotluste tõhusat haldamist.

Taotluse uuesti läbivaatamisega seotud hea tava

Liikmesriigid vastavad võimalikult kiiresti, et anda taotluse esitanud liikmesriigile võimalus tagasilükkav otsus uuesti vaidlustada või esitada kohustusliku tähtaja jooksul uus vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlus.

35. NÕUE. Taotluse saanud liikmesriik peab püüdma vastata taotluse uuesti läbivaatamise nõudele kahe nädala jooksul⁽¹³⁾.

Näitaja 35.1: liikmesriikides on kasutusel juhtumite haldamise süsteem ja/või loenduskalender, mis võimaldab kindlaks määrata ajalised piirid ja välja tuua lähenevad tähtajad.

Näitaja 35.2: juhtumite haldamise süsteemi abil on võimalik erinevad tähtajad tähtsuse järjekorda seada ja kiireloomulisi küsimusi märgistada.

Näitaja 35.3: taotluse tagasi lükanud liikmesriik viitab õiguslikele alustele, millel tagasilükkamine põhineb.

⁽¹³⁾ Asjakohase kohtupraktika kohta vt 13. novembri 2018. aasta otsus, liidetud kohtuasjad C-47/17 ja C-48/17, X ja X vs. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (EU:C:2018:900).

7. Saatjata alaealised

Dublini III määruses on sätestatud lapsi käsitlevad erieeskirjad. Liikmesriigid seavad esikohale saatjata alaealiste juhtumid, et otsida perekonna taasühinemise võimalusi, ning igas etapis tuleks pöörata suurt tähelepanu lapse parimate huvide hindamisele. Samuti kehtivad konkreetsed menetluslikud tagatised, mida liikmesriikide ametiasutused peavad rakendama.

Saatjata alaealiste osas on lepitud kokku järgmistes nõuetes ja näitajates.

Lapse parimad huvid

Dublini III määrus	Rakendusmäärus
Põhjendused 13, 16, 24 ja artikli 6 lõige 1	Artikli 12 lõige 1, artikli 12 lõige 2, artikli 12 lõige 5 ja artikli 16a lõige 2

36. NÕUE. Liikmesriigi ametiasutus peab seadma esikohale lapse parimad huvid ja neid tuleb hinnata kogu Dublini menetluse käigus.

Näitaja 36.1: liikmesriigi ametiasutuses juhtumeid menetlevad ametnikud on oma kohustustest teadlikud ja läbinud asjakohase väljaõppe, et tagada lapse parimad huvid perekonna ühtsuse säilitamiseks nii suurel määral kui võimalik.

Näitaja 36.2: liikmesriigi ametiasutuses juhtumeid menetlevatel ametnikel on õigeaegne juurdepääs asjakohasele oskusteabele, et hinnata sugulase või täiskasvanu suutlikkust lapse eest hoolitseda.

Näitaja 36.3: liikmesriigi ametiasutus nimetab võimalikult kiiresti kvalifitseeritud esindaja, kes tegutseb lapse parimates huvides ja aitab tagada vajaliku usaldusliku keskkonna, et laps saaks oma perekonna kohta teavet avaldada.

Näitaja 36.4: pädevas asutuses on kehtestatud kord, mis tagab, et võetakse arvesse lapse õigusi osaleda ja oma seisukohti kuuldavaks teha ning et lapse seisukohti võetakse arvesse vastavalt lapse vanusele ja küpsusele.

Parimate huvide hindamise tüüpmallidega seotud hea tava

Mõned liikmesriigid kasutavad tüüpmalli Dublini menetluse raames lapse parimate huvide hindamiseks.

EASO täiendav abivahend lapse parimate huvide hindamiseks

EASO praktiline juhend lapse parimate huvide kohta varjupaigamenetlustes

EASO praktiline juhend lapse parimate huvide kohta varjupaigamenetlustes on suunatud spetsialistidele ja poliitikakujundajatele, kes tegelevad lastega varjupaiga kontekstis, ja eelkõige neile, kes osalevad lapse parimate huvide hindamise protsessis. See abivahend annab juhiseid parimate huvide hindamiseks ning toob välja varjupaigamenetluse eri etappide ja vastuvõtutingimustega seotud vajalikud kaitsemeetmed. Lisaks praktilistele juhistele on selles loetletud olemasolevad lisateabeallikad.

Esindaja määramine

Dublini III määrus	Rakendusmäärus
Artikli 2 punkt k ja artikli 6 lõige 2	Artikli 12 lõige 3 ja artikli 16a lõige 2

37. NÕUE. Liikmesriigi ametiasutus peaks saatjata alaealisele võimalikult kiiresti esindaja määrama.

Näitaja 37.1: liikmesriigi ametiasutuses on kehtestatud kord lapsele sobiva esindaja määramiseks.

Esindaja määramisega seotud hea tava

Liikmesriigid määravad esindaja, kes tagab lapse parimad huvid, ja seadusliku esindaja, kes annab kogu menetluse jooksul õigusnõu.

Näitaja 37.2: kvalifitseeritud esindajate reserv peab olema piisav, et määrata igale saatjata alaealisele õigeaegselt esindaja ja et esindajad ei pea korraka liiga paljude juhtumite eest vastutama.

Pereliikmete, õdede-vendade ja/või sugulaste otsimine

Dublini III määrus	Rakendusmäärus	Euroopa Liidu põhiõiguste harta
Põhjendused 16, 35 Artikli 6 lõige 4 ja artikkel 8	Artikli 11 lõige 6 ja artikkel 12	Artikkel 7

38. NÕUE. *Liikmesriigi ametiasutus peab otsima ja võtma arvesse alaealiselt või muust usaldusväärsest allikast saadud teavet, mis on seotud pereliikmete, õdede-vendade ja/või sugulaste viibimisega liikmesriikide territooriumil, ning kaasama otsinguprotsessi ka esindajad. Lisaks peaks liikmesriigi ametiasutus konsulteerima teiste liikmesriikidega, et tuvastada pereliikmed, määrata kindlaks perekondlikud sidemed ning sugulaste puhul hinnata konkreetse sugulase suutlikkust lapse eest hoolitseda.*

Näitaja 38.1: liikmesriigi ametiasutus on kehtestanud tavad ja suunised juhtumeid menetlevate ametnike abistamiseks pereliikmete, õdede-vendade ja/või sugulaste tuvastamisel ja peresidemete kindlakstegemisel.

Lisamärkus. Pereliikmete, õdede-vendade ja/või sugulaste tuvastamiseks kehtestatud tavad hõlmavad näiteks vestlusmalli, mis sisaldab küsimusi teise liikmesriigi territooriumil viibivate pereliikmete kohta.

Näitaja 38.2: last abistavatel esindajatel on kiire ja kerge juurdepääs Dublini menetluse rakendamise eest vastutavale asutusele ja nad saavad õigeaegselt esitada teavet või dokumente lapse pereliikme, õe-venna või sugulase kohta.

Näitaja 38.3: liikmesriigi ametiasutus rakendab asjakohaseid meetmeid ja kaasab esindajaid, et leida võimalikult kiiresti saatjata alaealise pereliikmed, õed-vennad ja/või sugulased, kes viibivad teise liikmesriigi territooriumil.

Pereliikmete otsimisega seotud standardtoimingute hea tava

Liikmesriigid on kehtestanud standardtoimingud asjaomaste asutuste või organisatsioonidega, kes võivad olla abiks pereliikmete, õdede-vendade ja/või sugulaste leidmisel ELi liikmesriikidest ja nende taas kokkuviiimisel, määrates nende rollid ja ülesanded protsessis.

Näitaja 38.4: kui teisest liikmesriigist leitakse pereliige, õde-venn või sugulane, kinnitab riigi ametiasutus perekondlike sidemete olemasolu.

EASO täiendav abivahend pereliikmete otsimise kohta***EASO praktiline juhend pereliikmete otsimise kohta***

EASO praktilises juhendis pereliikmete otsimise kohta on esitatud suunised ja viitematerjalid, mis pakuvad ELi riikidele ja assotsieerunud riikidele tuge pereliikmete otsimisel ning kaardistavad hetkel ELis ja assotsieerunud riikides pereliikmete otsimiseks kasutatavad tavad. Juhendi sihtrühm on poliitikakujundajad ja spetsialistid, kes töötavad saatjata alaealistega ja on kaasatud pereliikmete otsimise protsessi eri etappidesse.

Dublini III määrus	Rakendusmäärus
Põhjendused 13, 16, 24, 35 Artikli 6 lõige 3 ja artikkel 8	Artikkel 12 ja artikli 16a lõige 2

39. NÕUE. Kui alaealise pereliikmed, õed-vennad ja/või sugulased viibivad seaduslikult teise liikmesriigi territooriumil ja ükski neist ei viibi seaduslikult liikmesriigis, kus alaealine hetkel viibib, peaks asjaomane liikmesriik hindama, kas perekondlike sidemete taastamine on lapse parimates huvides.

Näitaja 39.1: liikmesriigi ametiasutuses on kehtestatud kord, mille alusel konsulteeritakse perekonna taasühinemise võimaluse küsimuses asjaomaste asutuste või organisatsioonidega (nt lastekaitseteenistus jne).

Näitaja 39.2: liikmesriigi ametiasutusel on olemas asjakohased vahendid ja kord lapselt lisateabe kogumiseks (nt Dublini menetluse kohane vestlus).

Näitaja 39.3: liikmesriigi ametiasutusel on juurdepääs allikatele, mis võimaldavad vajadusel teistelt isikutelt (nt õed-vennad, muud isikud, kellega laps koos reisis jne) õigeaegselt teavet koguda.

Näitaja 39.4: lapse parimate huvide hindamise hõlbustamiseks teeb pädev asutus päringuid teises liikmesriigis viibivate pereliikmete, õdede-vennade ja/või sugulaste kohta.

Lisamärkus. Saatjata alaealiste juhtumite korral tuleb tagada lapse parimate huvidega arvestamine. Kooskõlas rakendusmääruse artikli 12 lõikega 2, kus sätestatakse, et kuigi „alaealise paigutamise seotud menetluste kestuse tõttu võidakse ületada“ Dublini III määruses kehtestatud tähtaegu, ei pruugi see saatjata alaealiste korral „takistada vastutava liikmesriigi määramise menetluse jätkamist või üleandmise teostamist“⁽¹⁴⁾.

Näitaja 39.5: Liikmesriigi ametiasutusel on nõuetekohaselt koolitatud töötajad ning asjakohased vahendid teabevahetuse viivitamatuks algatamiseks teiste liikmesriikidega ja rakendusmääruse asjakohaste tüüpmallide kasutamiseks.

Dublini III määrus	Rakendusmäärus
Põhjendused 13, 16, 24, 35 Artikli 6 lõige 3, artikli 8 lõige 4	Artikkel 12

40. NÕUE. Kui leitakse, et ükski alaealise pereliige ega sugulane ei viibi seaduslikult liikmesriikide territooriumil, hindab liikmesriik, kus alaealine hetkel viibib, siiski lapse parimaid huve, et teha kindlaks, kas liikmesriik peaks ise varjupaigataotluse läbi vaatama.

Näitaja 40.1: liikmesriigi ametiasutuses on kehtestatud kord, mille alusel konsulteeritakse lapse parimate huvide küsimuses asjaomaste asutuste või organisatsioonidega (nt lastekaitseteenistus jne).

Lisamärkus. Asjaomased asutused või organisatsioonid on muu hulgas lastekaitseteenistused ja sotsiaaltöötajad, kelle ülesanne on hoolitseda saatjata alaealiste eest.

Näitaja 40.2: liikmesriigi ametiasutusel on olemas asjakohased vahendid ja kord lapselt lisateabe kogumiseks.

Lisamärkus. Asjakohane vahend lisateabe kogumiseks on näiteks Dublini menetluse kohane vestlus ja täiendav vestlus.

Näitaja 40.3: liikmesriigi ametiasutusel on juurdepääs allikatele, mis võimaldavad vajadusel teistelt isikutelt õigeaegselt teavet koguda.

Lisamärkus. Muud allikad võivad olla näiteks õed-vennad ja/või muud isikud, kellega koos alaealine reisis liikmesriiki, kus ta praegu viibib.

Näitaja 40.4: liikmesriigi ametiasutusel on piisav arv koolitatud töötajaid ning muud asja- ja nõuetekohased vahendid teabevahetuse viivitamatuks algatamiseks teiste liikmesriikidega ja rakendusmääruse asjakohaste tüüpmallide kasutamiseks.

⁽¹⁴⁾ Dublini III määruse artikli 2 punktis j on saatjata alaealine määratletud kui alaealine, „kes saabub liikmesriigi territooriumile tema eest õigusjärgselt või asjaomase liikmesriigi tava kohaselt vastutava täiskasvanuta, niikaua kui selline täiskasvanu ei ole teda tegelikult oma hoole alla võtnud; see mõiste hõlmab ka alaealist, kes on pärast liikmesriikide territooriumile sisenemist jäänud saatjata“.

8. Ülalpeetavad isikud ja kaalutusõigust käsitlevad sätted

Dublini määrus sisaldab ühte sätet ülalpeetavate kohta ja kahte sätet, mis lubavad kohaldada liikmesriigi kaalutusõigust. Need vahendid võimaldavad liikmesriikidel võtta vastutuse rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest ja erinevad oma olemuselt III peatükis esitatud kriteeriumidest sellisel määral, et õigustatud on nende eraldi käsitlemine käesolevas juhendis.

Ülalpeetavus

Dublini III määrus	Rakendusmäärus
Artikkel 16	Artikkel 11

41. NÕUE. Liikmesriikide ametiasutused peaksid olema teadlikud oma konkreetsetest kohustustest seoses ülalpeetavate või haavatavate isikutega.

Näitaja 41.1: selliste juhtumite eest vastutavad töötajad on läbinud vajalikul tasemel väljaõppe, et täita ülalpeetavate ja haavatavate isikutega seotud ülesandeid ja kohustusi.

Näitaja 41.2: asutustel on ülalpeetavuse või haavatavuse küsimustes konsulteerimiseks ja nõusaamiseks juurdepääs asjakohasele oskusteabele.

Dublini III määrus	Rakendusmäärus
Artikli 7 lõige 3 ja artikkel 16	Artikkel 11

42. NÕUE. Liikmesriigid hindavad menetluse igas etapis kuni taotluse rahuldamiseni, kas esineb ülalpeetavuse tõendeid, ning kohaldavad vastavalt artiklit 16.

Näitaja 42.1: juhtumit menetlev ametnik on suuteline tuvastama kõnealuses juhtumis ülalpeetavusele viitavad näitajad ja rakendama asjakohaseid meetmeid.

Näitaja 42.2: liikmesriigi ametiasutusel on juurdepääs asjakohasele oskusteabele, et hinnata ja kontrollida mis tahes esitatud dokumente (nt arstitõendeid) või veenvat teavet.

Näitaja 42.3: liikmesriigi ametiasutus peab tagama, et asjaomased isikud väljendavad oma nõusolekut kirjalikult.

Kaalutusõigust käsitlevad sätted

Allpool nõuetes on käsitletud artikleid, mida rakendatakse iga asjaomase liikmesriigi täieliku kaalutusõiguse alusel. Seega ei nimetata konkreetseid asjaolusid ega tingimusi, millega seoses selles lõikes mainitud artikleid kohaldada või kasutada.

Dublini III määrus
Artikli 17 lõige 1

43. NÕUE. Pädev asutus on valmis kohaldama artikli 17 lõikes 1 sätestatud kaalutusõigust menetluse mis tahes etapis omal äranägemisel.

Näitaja 43.1: liikmesriigi ametiasutusel on juurdepääs asjakohasele oskusteabele, et hinnata ja kontrollida mis tahes esitatud dokumente või muud teavet.

Näitaja 43.2: liikmesriigi ametiasutusel on olemas vahendid, et pääseda juurde asjakohasele oskusteabele, et esitatud dokumente hinnata.

Näitaja 43.3: liikmesriik, kes otsustab artikli 17 lõike 1 alusel taotluse läbi vaadata, saab vastutavaks liikmesriigiks ja teavitab sellest eelnevalt vastutanud liikmesriiki, kasutades Dublineti elektroonilist sidevõrku.

Dublini III määrus

Artikli 17 lõige 2
----

44. NÕUE. Pädev asutus hindab mis tahes ajal enne esimese otsuse tegemist, kas saaks kohaldada artikli 17 lõiget 2.

Näitaja 44.1: artikli 17 lõike 2 kasutamise osas on mõlemal liikmesriigil kaalutusõigus.

Näitaja 44.2: kui liikmesriigi ametiasutused otsustavad, et artikli 17 lõiget 2 saab kohaldada, peab liikmesriigi ametiasutus tagama, et asjaomane isik väljendab oma nõusolekut kirjalikult.

Lisamärkus. Siduvate kriteeriumide kohaldamise algse tähtaja möödumine ei tohiks iseenesest olla põhjus artikli 17 lõikes 2 sätestatud kaalutusõiguse kohaldamiseks.

Artikli 17 lõike 2 kohaldamise riiklike suunistega seotud hea tava

Liikmesriikidel on olemas riiklikud suunised asjakohastel juhtudel artikli 17 lõike 2 kohaldamiseks.

Üleandmise peatamine

Dublini III määrus	Euroopa Liidu põhiõiguste harta
Põhjendused 17 ja 21	Artikkel 4

45. NÕUE. Liikmesriigid hoiduvad asjaomase isiku üleandmisest, kui on piisav põhjus arvata, et üleandmine tooks kaasa reaalse ohu, et asjaomast isikut koheldakse taotluse saanud liikmesriigis ebainimlikult või alandavalt.⁽¹⁵⁾

Näitaja 45.1: taotluse esitanud liikmesriik hindab juhtumiga seoses usaldusväärseid tõendeid, et veenduda, kas esineb piisav põhjus eeldada, et asjaomast isikut ähvardab reaalne oht kogeda pärast üleandmist ebainimlikku või alandavat kohtlemist.

Näitaja 45.2: vajaduse korral võtab taotluse esitanud liikmesriik arvesse taotluse saanud liikmesriigi individuaalseid tagatisi, et hinnata, kui tõenäoline on ebainimliku või alandava kohtlemise reaalne oht.

Lisamärkus. Juhtumeid menetlevad ametnikud peaksid alati meeles pidama, et Dublini määruse vastutuskriteeriume (sh artikli 3 lõiget 2) tuleb rakendada kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga (edaspidi „harta“) Euroopa Liidu Kohtu tõlgenduses. Hartas esitatud õigusi, mis vastavad Euroopa inimõiguste konventsiooniga tagatud õigustele, tuleb vastavalt harta artikli 52 lõikele 3 tõlgendada kooskõlas Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtupraktikaga, sh Euroopa inimõiguste konventsiooni artikliga 3.

⁽¹⁵⁾ Asjakohase kohtupraktika kohta vt Euroopa Liidu Kohtu 21. detsembri 2011. aasta otsus, liidetud kohtuasjad C-411/10 ja C-493/10, *N.S. jt vs. Secretary of State for the Home*, EU:C:2011:865; Euroopa Liidu Kohtu 16. veebruari 2017. aasta otsus, kohtuasi C-578/16, *C.K. jt vs. Republika Slovenija*, EU:C:2017:127, ja Euroopa Inimõiguste Kohtu 21. jaanuari 2011. aasta otsus nr 30696/09, *M.S.S. vs. Belgium and Greece*, CE:ECHR:2011:0121JUD003069609.

9. Mittetaotlejad

Kui liikmesriigi pädev asutus peab kinni kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku, kes viibib liikmesriigis elamisloata, on asutusel õigus teha võimaliku Dublini juhtumi tuvastamiseks otsing Eurodac-süsteemis. See otsing on lubatud, et teha kindlaks asjaomase isiku isikusamasus ja kontrollida, kas isik on taotlenud rahvusvahelist kaitset teises liikmesriigis.

Eurodac-süsteemis otsingut teostav pädev asutus võib saata tagasivõtmise taotluse liikmesriigile, keda peetakse vastutavaks, et viia asjaomane isik üle vastutava liikmesriigi territooriumile.

Liikmesriigid peaksid andma mittetaotlejale pärast kinnipidamist võimaluse taotleda rahvusvahelist kaitset. Dublini III määruses sätestatud õigused ja kohustused kehtivad võrdselt ka mittetaotlejatele.

Mittetaotlejatega seotud hea tava

Kui asjaomane isik ei soovi liikmesriigis uut taotlust esitada, märgivad pädevad asutused selle ametlikku aruandesse.

Võrdlus Eurodac-süsteemis

Dublini III määrus	Eurodaci II määrus
Artikli 24 lõiked 1, 2 ja 3	Artikkel 17

46. NÕUE. *Kui liikmesriik, mille territooriumil isik elamisloata viibib, otsustab vastavalt Eurodaci II määruse artiklile 17 teha otsingu Eurodac-süsteemis, mille tulemusel tehakse kindlaks tõenäoliselt vastutav liikmesriik, tuleks ettenähtud tähtaja jooksul saata tagasivõtmise taotlus.*

Näitaja 46.1: võimaliku Dublini menetluse juhtumi tuvastamiseks on politseile, piirivalvele, kinnipidamisasutuse töötajatele ja muudele sisserändajatega esimesena kokkupuutuvatele ametnikele saadaval juhised ja vastav teave.

Näitaja 46.2: liikmesriigi ametiasutusel on võimaliku Dublini menetluse juhtumi tuvastamiseks juurdepääs Eurodaci ja teistele asjakohastele andmebaasidele.

Näitaja 46.3: Dublini menetluse juhtumite ja nende menetlemise eest määratakse vastutavaks eriuksus või -asutus, mis võimaldab Dublini menetluse juhtumeid sellele asutusele üle anda.

Näitaja 46.4: liikmesriik on vastavalt vajadusele välja töötanud sisesuunised, kuidas sisserändajatega esimesena kokkupuutuvad ametnikud saavad edastada juhtumi Dublini menetluse juhtumitega tegelevale pädevale asutusele.

Lisamärkus. Kui kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik pöördub taotluse saanud liikmesriigist, kuhu ta eelnevalt üle viidi (pärast rahvusvahelise kaitse taotluse tagasilükkamist), tagasi taotluse esitanud liikmesriiki ja asjaomasel isikul ei ole elamisloata, võib taotluse esitanud liikmesriik esitada taotluse saanud liikmesriigile tagasivõtmise taotluse. Asjaomast isikut ei saa üle anda eelneva vastuvõtmise või tagasivõtmise taotluse alusel, vaid alati tuleb esitada uus taotlus.

Taotluse esitamise tähtaeg kulgeb alates hetkest, mil taotluse esitanud liikmesriik sai teada, et asjaomane isik on kõnealuse riigi territooriumile tagasi pöördunud.

Kui tagasivõtmise taotlust ei esitata ettenähtud tähtaja jooksul, muutub taotluse esitanud liikmesriik vastutavaks, kui asjaomane isik esitab kõnealuses riigis rahvusvahelise kaitse taotluse. Taotluse esitanud liikmesriik peab andma asjaomasele isikule võimaluse esitada uus rahvusvahelise kaitse taotlus. Kui asjaomasele isikule antakse võimalus selline taotlus esitada ja ta sellest keeldub, saab taotluse esitanud liikmesriik siiski esitada tagasivõtmise taotluse.

See tava tuleneb Dublini III määruse artikli 24 tõlgendamisest Euroopa Liidu Kohtu 25. jaanuari 2018 otsuses kohtuasjas C-360/16, *Bundesrepublik Deutschland vs. Aziz Hasan* (EU:C:2018:35).

10. Üleandmisotsusest ja õiguskaitsevahenditest teavitamine

Kui vastutav liikmesriik on kindlaks määratud, tuleb asjaomast isikut üleandmisotsusest ja olemasolevatest õiguskaitsevahenditest teavitada. Mõnes liikmesriigis võib üleandmisotsuse vaidlustamisel olla automaatne üleandmist peatav mõju, samas kui teistes liikmesriikides peaks asjaomane isik taotlema üleandmise peatamist kuni lõpliku otsuse tegemiseni. Vaatamata erinevatele teavitustavadele ja olemasolevatele õiguskaitsevahenditele on määruses sätestatud miinimumnõuded, mida kõik liikmesriigid peavad arvesse võtma ja järgima.

Enne teavitamist

Dublini III määrus
Artiklid 26 ja 27

47. NÕUE. Liikmesriigi ametiasutus tagab, et üleandmisotsuse tegemiseks on täidetud kõik tingimused.

Näitaja 47.1: taotluse esitanud liikmesriik on vastutuse kindlaksmääramise nõuetekohaselt läbi vaadanud ja lõpule viinud.

Näitaja 47.2: üleandmisotsuse vastuvõtmine ja sellest (taotleja) teavitamine ei toimu enne, kui taotluse saanud liikmesriik on andnud sellele otsese või kaudse nõusoleku⁽¹⁶⁾.

Näitaja 47.3: liikmesriik väljastab üleandmisotsuse üksnes juhul, kui kõik üleandmisotsusega seotud õigusnõuded on täidetud.

Juhtumite järelevalvega seotud hea tava

Liikmesriigid tagavad, et toimiku vaatab läbi teine juhtumiga tegelev ametnik, et enne otsuse teatavakstegemist vigade ja puudujääkide esinemist kontrollida.

Õigeaegne teavitamine

48. NÕUE. Liikmesriigi ametiasutus peaks tagama, et otsusest teavitatakse mõistliku aja jooksul.

Näitaja 48.1.a: kui asjaomasel isikul ei ole õigusnõustajat, teavitab liikmesriigi ametiasutus isikut otsusest keeles, millest asjaomane isik aru saab või millest arusaamist võib temalt mõistlikult eeldada.

või

Näitaja 48.1.b: kui asjaomasel isikul on õigusnõustaja või muu nõustaja, võib liikmesriigi ametiasutus teavitada otsusest õigusnõustajat või muud nõustajat, kes isikut esindab, kooskõlas riikliku tavaga.

Näitaja 48.2: liikmesriikide ametiasutustes on kasutusel juhtumite haldamise süsteem või loenduskalender, mis võimaldab kindlaks määrata ajalised piirid ja välja tuua lähenevad tähtajad, et tagada üleandmisteatise esitamine tähtaja jooksul.

⁽¹⁶⁾ Euroopa Liidu Kohtu 31. mai 2018. aasta otsus kohtuasjas C-647/16, *Adil Hassan vs. Préfet du Pas-de-Calais*, EU:C:2018:368.

Õiguskaitsevahendid

49. NÕUE. Asjaomast isikut tuleb teavitada olemasolevatest õiguskaitsevahenditest vastavalt artiklile 27.

Näitaja 49.1: olemasolevate õiguskaitsevahendite teave on üleandmisotsuses.

Näitaja 49.2: esitatud on teave õiguskaitsevahendite kasutamise ja üleandmisega seotud tähtaegade kohta.

Näitaja 49.3: esitatud on teave, kuidas liikmesriigis kohaldub üleandmisotsust peatav mõju.

Näitaja 49.4: kui sellist teavet ei ole juba eelnevalt edastatud, sisaldab teatis ka teavet isikute või üksuste kohta, kes võivad asjaomasele isikule õigusabi anda.

50. NÕUE. Liikmesriigid peavad tagama juurdepääsu õigusabile ja vajadusel keeleabile.

Näitaja 50.1: liikmesriigi ametiasutus peaks tagama, et õigusabi antakse taotluse alusel tasuta, kui asjaomane isik ei suuda kanda vastavaid kulusid, v.a juhul, kui vaidlustamise või läbivaatamise taotlusel puudub reaalne eduväljavaade, ilma et sellega piirataks meelevaldselt juurdepääsu õigusabile.

Näitaja 50.2: õigusabi hõlmab vähemalt nõutavate menetlusdokumentide ettevalmistamist ja kohtus esindamist.

Näitaja 50.3: liikmesriigi ametiasutuses on kehtestatud kord õigusabi saamiseks kooskõlas riikliku õigusega.

Peatava mõjuga vaidlustamist käsitlevad teatised

Dublini III määrus	Rakendusmäärus
Artikli 29 lõige 1	Artikkel 9

51. NÕUE. Kogu teave peatava mõjuga vaidlustamis- või läbivaatamismenetluste ja sellise mõju lõppemise kohta tuleks edastada vastutavale liikmesriigile võimalikult kiiresti.

Näitaja 51.1: kui see on kohaldatav, on taotluse esitanud liikmesriik teadlik peatavast mõjust ning sellise mõju algusest ja lõpust.

Näitaja 51.2: taotluse esitanud liikmesriik saadab esialgse üleandmise tähtaja piires teabe, et peatav mõju on alanud.

Näitaja 51.3: taotluse esitanud liikmesriik saadab teabe peatava mõju lõppemisest niipea, kui see meede on lõppenud.

Näitaja 51.4: teave edastatakse DubliNeti elektroonilise sidevõrgu kaudu.

Peatavast mõjust teatamisega seotud hea tava

Taotluse esitanud liikmesriik edastab teabe selgelt ja üheselt mõistetavalt.

11. Kinnipidamine

Dublini III määruses on sätestatud konkreetset menetlusnormid juhtudeks, kui isik peetakse kinni. Sellistel juhtudel on Dubliini menetlusega seoses kokku lepitud järgmistest nõuetes.

Lisamärkus. Isikut ei saa kinni pidada üksnes alusel, et tema suhtes kohaldatakse Dubliini menetlust. Kinnipidamine peab põhinema individuaalsel hindamisel, olema proportsionaalne ja seda tuleb kohaldada ainult juhul, kui leebemaid alternatiivseid meetmeid ei ole võimalik tõhusalt rakendada.

Dublini III määrus
Artikkel 28

52. NÕUE. Kinnipidamisel kooskõlas Dubliini III määrusega tagavad liikmesriigid, et kinnipidamise tähtaegadest peetakse rangelt kinni ning et üleandmistootluste saatmise ja neile vastamisega seoses rakendatakse lühendatud tähtaegu.

Näitaja 52.1: Dubliini menetlusega seotud juhised ja teave on kinnipidamisasutuste töötajatele kättesaadavad, et võimaldada neil Dubliini menetlusest aru saada ja teavitada kinnipeetud isikuid, kellele Dubliini III määrust kohaldatakse.

Näitaja 52.2: liikmesriikide ametiasutustes on kasutusel juhtumite haldamise süsteem ja/või loenduskalender, mis võimaldab kindlaks määrata ajalised piirid ja välja tuua lähenevad tähtajad.

Näitaja 52.3: juhtumite haldamise süsteemi abil on võimalik erinevad tähtajad tähtsuse järjekorda seada ja kiireloomulisi juhtumeid märgistada, näiteks kui asjaomane isik on kinni peetud.

Näitaja 52.4: kui asjaomast isikut peetakse kinni vastavalt Dubliini III määruse artiklile 28, teavitab üleandmistootluse esitanud liikmesriik taotluse saanud liikmesriiki asjaomase isiku kinnipidamisest ja juhtumi kiireloomulisusest.

Kinnipidamisjuhtumite prioriseerimisega seotud hea tava

Dublini III määruse artikli 28 lõikes 3 sätestatud üleandmistootlusele vastamise lühendatud tähtaegu tuleb pidada vastuse saatmise viimaseks võimalikuks kuupäevaks. Hea tava on selliseid taotlusi prioriseerida ja neile tähtaegadest hoolimata võimalikult kiiresti vastata, et asjaomast isikut peetaks kinni võimalikult lühikest aega.

12. Üleandmine

Dublini menetluse viimane etapp on asjaomase isiku vastutavale liikmesriigile üleandmise korraldamine ja läbiviimine. Allpool on esitatud seda protsessi käsitlevatel sätetel põhinevad nõuded.

Korraldused

Dublini III määrus	Rakendusmäärus
Artiklid 29–32	Artiklid 7–10

53. NÕUE. Enne vastutavale liikmesriigile üleandmist teeb lähetav liikmesriik kõik vajalikud korraldused üleandmise sujuvaks toimimiseks.

Näitaja 53.1: liikmesriikide ametiasutustes on kasutusel juhtumite haldamise süsteem ja/või loenduskalender, mis võimaldab kindlaks määrata ajalised piirid ja välja tuua lähenevad tähtajad.

Näitaja 53.2: liikmesriigi ametiasutuses on kehtestatud kord üleandmise haldamiseks ja kõigi eeltingimuste täitmise kontrollimiseks.

Lisamärkus. Eeltingimusteks on näiteks nõusoleku saamine, mis tahes erivajadusest teadlik olemine ning üleantava isiku dokumentide olemasolu kontrollimine.

Näitaja 53.3: kui tuvastatakse erivajadused, sh tervisega seotud erivajadused, lisatakse need õigeaegselt taotluse saanud liikmesriigile saadetavasse teatisesse.

Lisamärkus. Terviseprobleemide korral vahetatakse seda teavet kooskõlas IX lisaga, kui taotleja on andnud nõusoleku sellise teabe vahetamiseks. Kõik liikmesriikide vahel vahetatavad meditsiinilised dokumendid peavad olema võimalikult ajakohased ja täielikud. Kui taotleja ei nõustu nimetatud andmete vahetamisega, viidatakse olukorra ja meditsiiniliste vajaduste kirjeldusele VI lisa lahtris „Muu asjakohane teave“.

Näitaja 53.4: üleandmise ajal saadab lähetav liikmesriik kõik taotleja isiklikud dokumendid vastutavale liikmesriigile. Kui dokumente ei edastatud üleandmisel, lepivad kaks liikmesriiki nende saatmises kokku hiljem.

Dokumentide saatmisega seotud hea tava

Dokumendid saadetakse pärast vastutava liikmesriigiga konsulteerimist tähitud kirjaga, et tagada dokumentide edastamine õigele asutusele, kasutades kehtivat ja ajakohast aadressi.

Gruppide üleandmisega seotud hea tava

Gruppide üleandmiseks on asjaomastel liikmesriikidel olemas (kahepoolne) kokkulepe, milles on täpsustatud üleandmiseks vajalikud erikorraldused.

Saabumisaeg ja -kohad

Rakendusmäärus

Artikkel 8

54. NÕUE. Liikmesriigid peaksid arvesse võtma saabumisaegu ja -kohti ning konkreetseid kuupäevi, mil üleandmised ei saa riigisisestel põhjustel toimuda.

Näitaja 54.1: liikmesriigid ajakohastavad saabumisaegade ja -kohtade teavet ning edastavad seda teavet kõige tõhusamal viisil.

Dublini platvormi kasutamise seotud hea tava

Liikmesriigid edastavad sellist teavet nii DubliNeti kui ka EASO Dubliini platvormi kaudu. EASO Dubliini platvorm on EASO vahendatav turvaline veebikeskkond, mida kasutatakse seda liiki teabe kahe- ja mitmepoolseks vahetamiseks. Saabumisaegade tabel sisaldab kõiki teatatud saabumisaegu ja seda ajakohastatakse iga kord, kui vastav taotlus esitatakse.

Näitaja 54.2: lähetav liikmesriik ei korralda üleandmisi nn keelatud kuupäevadel.

Lisamärkus. Keelatud kuupäevad on kuupäevad, mil vastutav liikmesriik ei saa üleandmise korras saabuaid isikuid vastu võtta. Need kuupäevad on kõigile liikmesriikidele aegsasti teatavaks tehtud.

Keelatud kuupäevadega seotud hea tava

Liikmesriigid peaksid vältima keelatud kuupäevi pikal perioodil järjest. Liikmesriigid püüavad erandjuhtudel võimaldada üleandmisi ka keelatud kuupäevadel, näiteks juhul, kui taotleja üleandmise tähtaeg on lähedal või kui isik on kinni peetud või esineb suur põgenemise oht.

Üleandmisteadised

Dublini III määrus	Rakendusmäärus
Artikkel 29	Artikkel 8

55. NÕUE. Üleandmisteadise saatmine peaks toimuma kolme tööpäeva jooksul.

Näitaja 55.1: liikmesriikide ametiasutustes on kasutusel juhtumite haldamise süsteem ja/või loenduskalender, mis võimaldab kindlaks määrata ajalised piirid ja välja tuua lähenevad tähtajad.

Lisamärkus. Kinnipidamise korral peavad liikmesriigid vastavalt Dubliini III määruse artiklile 28 tagama, et kohaldatakse lühemaid tähtaegu ja menetlus on võimalikult kiire.

Näitaja 55.2: võimaluse korral määrab pädev asutus konkreetse ametniku juhtumit menetlema ning kasutusel on juhtumite aktiivse haldamise protsess.

Näitaja 55.3: liikmesriigid võivad kokku leppida kolmepäevase tähtaja muutmises, et korraldada üleandmise praktilisi asjaolusid.

DubliNeti kasutamine üleandmistega seotud teabe edastamiseks

Dublini III määrus	Rakendusmäärus
Artikkel 31	Artiklid 15, 19, artikli 20 lõiked 1 ja 2

56. NÕUE. Kõik üleandmisega seotud isikuandmed tuleb edastada DubliNeti kaudu, v.a juhul, kui kirjavahetus hõlmab üleandmise praktilist korraldust, saabumisaega ja -kohta.

Näitaja 56.1: DubliNeti kaudu jagatavat teavet haldavad ainult vastavate riiklike Dubliini üksuste riiklikud juurdepääsupunktid.

Näitaja 56.2: määratud ametnikel on vastuste saatmiseks juurdepääs DubliNeti süsteemile.

Näitaja 56.3: määratud ametnikele antakse juhiseid kõnealuse süsteemi kasutamise kohta ja nad oskavad seda kasutada.

Näitaja 56.4: juhtumeid menetlevad ametnikud tagavad, et tõendeid hangitakse ja salvestatakse kõigi DubliNeti süsteemi kaudu saadetud sõnumite edastamise kohta.

Näitaja 56.5: liikmesriikidevahelised sõnumid (sh vastused) Dublini III määruse üksikisikule kohaldamise kohta saadetakse alati krüpteerituna DubliNeti elektroonilise sidesüsteemi kaudu.

Näitaja 56.6: liikmesriigi ametiasutusel on olemas alternatiivsed turvalised sidevahendid, nt toimiv e-posti aadress, mida kasutatakse kõige kiireloomulisemate juhtumite korral üleandmise praktiliseks korraldamiseks ning saabumisaja ja -koha kokkuleppimiseks.

Perekondade üleandmine

Dublini III määrus
Põhjendus 24

57. NÕUE. Kooskõlas perekonna ühtsuse ja lapse parimate huvide põhimõtetega tuleks pereliikmed võimaluse korral teisele liikmesriigile koos üle anda.

Näitaja 57.1: kui laps sünnib taotluse vastuvõtmise ja teisele liikmesriigile üleandmise vahelisel ajal, lisavad liikmesriigid vormile kogu teabe lapse kohta, sh sünnitunnistuse või muud dokumendid, mis sisaldavad sünni teavet.

Lisamärkus. Vastsündinu jaoks ei ole vaja esitada uut vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlust.

Rahvusvaheliste sünnitunnistustega seotud hea tava

Kui see on teostatav, lisavad mõned liikmesriigid vormile rahvusvahelise sünnitunnistuse, et aidata sellel esitatud teavet täielikult mõista.

Näitaja 57.2: liikmesriigid on perekonna kooshoidmise huvides üleandmise korraldamisel paindlikud, eriti kui pereliikmed on Dublini menetluse eri etappides.

Paindlikkus üleandmisel

Rakendusmäärus
Artikkel 9

58. NÕUE. Kõigis hilinemist, tühistamist või edasilükkamist puudutavates küsimustes on asjaomased liikmesriigid paindlikud, et üleandmine ümber korraldada.

Näitaja 58.1: lähetav liikmesriik teavitab viivitamata vastuvõtvat liikmesriiki. Liikmesriigid lepivad kokku uutes üleandmise tähtaegades, eriti kui on vajalikud erikorraldused (nt erivajadustega isikud).

Näitaja 58.2: teabevahetus peab toimuma DubliNeti elektroonilise sidevõrgu kaudu.

Näitaja 58.3: võimaluse korral määrab pädev asutus konkreetse ametniku (kellel on juurdepääs DubliNetile) juhtumit menetlema ning kasutusel on juhtumite aktiivse haldamise protsess.

Lisamärkus. Saatjata alaealiste juhtumite korral tuleb tagada lapse parimate huvide arvesse võtmine. Kooskõlas rakendusmääruse artikli 12 lõikega 2, kus sätestatakse, et kuigi „alaealise paigutamise seotud menetluste kestuse tõttu võidakse ületada“ Dublini III määruses kehtestatud tähtaegu, ei pruugi see saatjata alaealiste korral „takistada vastutava liikmesriigi määramise menetluse jätkamist või üleandmise teostamist“⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁷⁾ Dublini III määruse artikli 2 punktis j on saatjata alaealine määratletud kui alaealine, „kes saabub liikmesriigi territooriumile tema eest õigusjärgselt või asjaomase liikmesriigi tava kohaselt vastutava täiskasvanuta, niikaua kui selline täiskasvanu ei ole teda tegelikult oma hoole alla võtnud; see mõiste hõlmab ka alaealist, kes on pärast liikmesriikide territooriumile sisenemist jäänud saatjata“.

Ekslikud üleandmised

Dublini III määrus
Artikli 29 lõige 3

59. NÕUE. Eksliku üleandmise korral peab liikmesriik olukorrast teada saades viivitamata teist liikmesriiki teavitama ja korraldama vastastikusel kokkuleppel asjaomaste isikute tagasivõtmise.

Näitaja 59.1: eksliku üleandmisega seotud liikmesriigid vahetavad viivitamata kogu asjakohast teavet juhtumi kohta.

Näitaja 59.2: teabevahetus toimub läbi Dublineti elektroonilise sidevõrgu.

Edukad üleandmised

Dublini III määrus	Eurodaci II määrus
Artikli 29 lõige 1	Artikkel 10

60. NÕUE. Liikmesriigi ametiasutus peab võimalikult kiiresti pärast üleandmist sisestama Eurodac-süsteemi teabe eduka üleandmise kohta.

Näitaja 60.1: liikmesriigi ametiasutuses on kehtestatud kord, mille alusel jälgitakse riigi territooriumile saabumisi, mis on seotud eelneva Dublini menetluse kohase üleandmistootlusega.

Näitaja 60.2: liikmesriigi ametiasutuses on kehtestatud kord, millega antakse vajalikud ülesanded töötajatele, kes on volitatud täitma Eurodaci II määruse artiklist 10 tulenevaid kohustusi.

Vabatahtlikud üleandmised

Dublini III määrus	Rakendusmäärus	Eurodaci II määrus
Põhjendus 24	Artikli 7 lõike 1 punkt a	Artikkel 10

61. NÕUE. Kui üleandmise korraldab taotleja või muu osaline ilma pädevaid asutusi kaasamata, peaksid liikmesriigid püüdma tagada, et vabatahtliku üleandmise tingimused on kooskõlas tavapärase lahkumise riikliku korraga.

Näitaja 61.1: taotlejal palutakse teavitada lähetava liikmesriigi pädevat asutust oma reisi üksikasjadest.

Näitaja 61.2: vastutavat liikmesriiki teavitatakse üleandmise vabatahtlikkusest.

Näitaja 61.3: pärast üleandmise korraldamist annab lähetav liikmesriik vajaduse korral taotlejale reisidokumendid.

Näitaja 61.4: liikmesriigid kasutavad üleandmise üksikasjade edastamiseks tüüpvormi (VI lisa).

Näitaja 61.5: liikmesriigid ei kohalda vabatahtlikku üleandmist, kui juhtumiga kaasnevad erikaalutlused (nt julgeolekukaalutlused).

Lisamärkus. Vastutav liikmesriik võib vabatahtlikust üleandmisest keelduda ja taotleda lahkumist saatjaga või järelevalve all.

Asjaomase isiku agressiivse käitumisega seotud hea tava

Kui lähetav liikmesriik on teadlik, et on piisav põhjus arvata, et asjaomane isik võib olla ohtlik või vägivaldne, tuleb sellest vastuvõtvat liikmesriiki teavitada. Teave edastatakse vastuvõtvale liikmesriigile nõuetekohasel viisil ja võimalikult kiiresti.

Näitaja 61.6: vastuvõttev liikmesriik teavitab lähetavat liikmesriiki Dublineti kaudu edukast üleandmisest või asjaolust, et taotleja ei ilmunud ettenähtud aja jooksul kohale.

Etteteatamata saabumisega seotud hea tava

Kui asjaomane isik ilmub vastutavasse liikmesriiki ette teatamata ja pädevad asutused puutuvad temaga kokku, teavitavad asutused taotluse esitanud liikmesriiki ja Dublini menetluse saab vastastikusel kokkuleppel lõpule viia.

62. NÕUE. Vabatahtliku üleandmise korral teavitab vastuvõttev liikmesriik lähetavat liikmesriiki edukast üleandmisest või asjaolust, et taotleja ei ilmunud ettenähtud aja jooksul kohale.

Näitaja 62.1: liikmesriigi ametiasutuses on kehtestatud kord, mille alusel jälgitakse riigi territooriumile saabumisi, mis on seotud eelneva Dublini menetluse kohase üleandmistootlusega.

Näitaja 62.2: vastuvõttev liikmesriik teavitab lähetavat liikmesriiki edukast üleandmisest Dublineti elektroonilise sidevõrgu kaudu.

Lisamärkus. Saabumisel sisestab vastuvõttev liikmesriik üleandmise andmed Eurodac-süsteemi vastavalt Eurodac II määruse artiklile 10.

Lisa – tegevusnõuete ja näitajate kokkuvõttev tabel

1. Menetluslikud tagatised isikutele, kellele kohaldatakse Dubliini menetlust

Konfidentsiaalsus

Nõue	Näitaja
1. Liikmesriigi ametiasutus peab tagama Dubliini menetluse raames menetletavate juhtumite konfidentsiaalsuse.	
	1.1. Pädeva asutuse töötajad on teadlikud riiklikest õigusnormidest ja eeskirjadest, mis käsitlevad Dubliini menetluse konfidentsiaalsust.
	1.2. Iga liikmesriigi andmebaasid ja juhtumite registrid on turvalised ja neid hallatakse vastavalt asjakohastele seadustele.
	1.3. Mis tahes teavet iga üksiku taotleja ja/või mittetaotleja kohta vahetatakse pädevate asutuste vahel ainult DubliNeti kaudu.
	1.4. Liikmesriigid ei jaga juhtumi kohta saadud teavet isikutega, kellel ei ole õigust sellisele teabele.
	1.5. Vestlused asjaomaste isikutega viiakse läbi piisava varustusega eraldi ruumides, kus on tagatud vestluse käigus öeldu konfidentsiaalsus.

Teabe esitamine

Nõue	Näitaja
2. Liikmesriigis taotluse esitamisel antakse asjaomasele isikule kogu vajalik teave menetluse kohta ja eelkõige vastav teabeleht.	
	2.1. Liikmesriigi ametiasutus edastab teabe selgelt ja keeruka terminoloogiata keeles, millest asjaomane isik aru saab või millest arusaamist võib temalt mõistlikult eeldada. Pädev asutus tagab, et asjaomane isik saab antud teabest aru.
	2.2. Teabe esitamisel võetakse arvesse asjaomase isiku erivajadusi ja konkreetseid asjaolusid.
	2.3. Liikmesriigi ametiasutus annab asjaomasele isikule teabelehe, mis käsitleb Dubliini III määrust.

Keel

Nõue	Näitaja
3. Dubliini menetluse kohane isiklik vestlus peab toimuma keeles, millest asjaomane isik aru saab või millest arusaamist võib temalt mõistlikult eeldada.	
	3.1. Liikmesriigi ametiasutusel on juurdepääs kõigi levinud keelte kvalifitseeritud tõlkidele.
	3.2. Asjaomaselt isikult küsitakse isikliku vestluse ajal, kas ta saab tõlgist aru. Kui vastus on kõigile ettevalmistustele vaatamata eitav, rakendatakse probleemi lahendamiseks asjakohaseid meetmeid.

Arusaamine

Nõue	Näitaja
4. Liikmesriigi ametiasutus tagab, et asjaomane isik saab aru isikliku vestluse ajal esitatud küsimustest ja jagatud teabest.	
	4.1. Vestluse alguses selgitatakse asjaomasele isikule vestluse eesmärki ja konteksti.
	4.2. Asjaomaselt isikult küsitakse, kas ta saab aru vestluse ajal esitatud küsimustest ja jagatud teabest.
	4.3. Vestlusel on asjaomasel isikul võimalik anda selgitusi ebaselguste, vasturääkivuste ja/või puuduvate elementide kohta.
	4.4. Pärast vestlust teavitatakse asjaomast isikut võimalusest vajaduse korral mis tahes vigu parandada ja oma avaldusi korrigeerida. Need parandused dokumenteeritakse.
	4.5. Pärast vestlust antakse asjaomasele isikule ja/või tema seaduslikule esindajale vestluse kirjalik kokkuvõte.

Uue teabe esitamine ja hindamine

Nõue	Näitaja
5. Liikmesriigi ametiasutus tagab, et asjaomasel isikul on võimalik Dublini menetluse raames oma juhtumi kohta asjakohast teavet esitada ja et teda on vastavast õigusest teavitatud.	
	5.1. Asjaomasele isikule antakse üldist teavet, millal ja kuhu oma juhtumit puudutavaid dokumente ja teavet saata.
	5.2. Asjaomane isik saab esitada pädevale asutusele kaalumiseks mis tahes väiteid ja toetavat tõendusmaterjali, sh arstide arvamusi.
	5.3. Liikmesriigi ametiasutus on kehtestanud korra, mille kohaselt teavitatakse juhtumit menetlevat ametnikku juhtumiga seotud uuest teabest.
6. Kui Dublini menetluse käigus ilmneb uut teavet, peaks liikmesriigi ametiasutus seda vajaduse korral menetluse vastavas etapis arvesse võtma.	
	6.1. Liikmesriigi ametiasutus on kehtestanud korra, mis tagab, et asjaomane isik või muu isik (nt esindaja) või organisatsioon saab juhtumi menetlemise käigus esitada uut teavet või asjaolude muudatusi.
	6.2. Võimaluse korral määrab pädev asutus konkreetse ametniku juhtumit menetlema ning kasutusel on juhtumite aktiivse haldamise protsess.

2. Võimaliku Dublini menetluse juhtumi tuvastamine

Nõue	Näitaja
7. Võimalike Dublini menetluse juhtumitega kokkupuutuval liikmesriigi ametiasutusel on asjakohased vahendid Dublini menetluse juhtumi tuvastamiseks.	
	7.1. Liikmesriigi ametiasutusel on võimaliku Dublini menetluse juhtumi tuvastamiseks juurdepääs Eurodac-süsteemile ja muudele asjakohastele andmebaasidele ning viisainfosüsteemile (kui juurdepääs on lubatud).
	7.2. Iga liikmesriigis määratakse Dublini menetluse juhtumite ja nende menetlemise eest vastutavaks eriuksus või -asutus, mis võimaldab Dublini menetluse juhtumeid sellele asutusele üle anda.
8. Võimalike Dublini menetluse juhtumitega kokkupuutuvatel liikmesriigi ametiasutuse töötajatel on piisavad teadmised Dublini III määrusest ning nad suudavad tuvastada võimaliku Dublini menetluse juhtumi ja suunata selle edasisele hindamisele.	
	8.1. Võimaliku Dublini menetluse juhtumiga esimesena kokkupuutuvad pädeva asutuse töötajad on teadlikud Dublini III määrusest ja neil on üldine arusaam sellest, mis näitajatele Dublini III määruse rakendamise hindamisel tähelepanu pöörata.
	8.2. Võimaliku Dublini menetluse juhtumiga esimesena kokkupuutuvad pädeva asutuse töötajad teavad, kellega võtta ühendust lisateabe saamiseks või võimaliku Dublini menetluse algatamiseks (eelistatavalt võiks see olla Dublini menetluste eest vastutav asutus).
	8.3. Dublini menetluse juhtumi tuvastamisel on kehtestatud kord juhtumi edastamiseks Dublini menetlust läbiviivale asutusele.
	8.4. Dublini III määruse kohaldamisalasse kuuluvad juhtumid edastatakse võimalikult kiiresti Dublini menetluste läbiviimise eest vastutavale asutusele.

Eurodac-süsteem

Nõue	Näitaja
9. Varjupaigataotluse esitamisel tuleb taotleja sõrmejäljed registreerida 1. kategooriana võimalikult kiiresti, hiljemalt 72 tunni jooksul. Ebaseadusliku riiki sisenemise korral tuleb sõrmejalg registreerida 2. kategooriana 72 tunni jooksul pärast kinnipidamist.	<p>9.1. Iga liikmesriigi pädeval asutusel on pärast varjupaigataotluse esitamist või riiki ebaseaduslikku sisenemist mugav juurdepääs sõrmejälgede võtmise ja nende Eurodaci andmebaasis võrdlemise asjakohastele seadmetele. Sellised seadmed peaksid asuma varjupaigataotluse esitamise ja ebaseadusliku sisenemise tuvastamise koha lähedal.</p> <p>9.2. Andmebaaside tulemused peaksid olema Dublini menetluse eest vastutavale riigi ametiasutusele kättesaadavad kohe pärast otsingu tegemist.</p>
10. Kui liikmesriigi vastutav ametiasutus otsustab mittetaotleja kohta läbi viia Eurodaci otsingu (3. kategooria otsing) ja otsingutulemustest nähtub, et Dublini III määrus on kohaldatav, tuleks juhtum suunata Dublini menetluste eest vastutavale liikmesriigi ametiasutusele.	<p>10.1. 3. kategooria otsingut läbiviivatel riigi ametiasutuse töötajatel on põhiteadmised Dublini III määrusest ja nad teavad, kuhu juhtum Dublini menetluse raames edasiseks menetlemiseks suunata.</p>
11. Eurodaci otsingutulemused peaksid sisaldama kogu Eurodac-süsteemist kättesaadavat teavet, sh varasem(ad) ebaseaduslik(ud) piiriületus(ed), varasem(ad) taotlus(ed) ja asjaolu, kas liikmesriik võimaldas rahvusvahelist kaitset või viidi taotleja üle teise liikmesriiki või kas teine liikmesriik on kohaldanud kaalutusõiguse sätteid.	<p>11.1. Liikmesriigi ametiasutus kasutab tulemuste süsteemset paigutust, mis võimaldab tal Eurodac-süsteemist viivitamata kogu kättesaadavat teavet lugeda.</p> <p>11.2. Kui Eurodac-süsteemist saadud teave lisatakse vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlusele, peaks see olema kõigile liikmesriikidele selge ja lihtsasti tõlgendatav.</p>
12. Liikmesriigi ametiasutus peaks Eurodaci andmebaasis olevat teavet kooskõlas Eurodaci II määrusega korrapäraselt ajakohastama. Pärast üleandmist peaks liikmesriigi ametiasutus sisestama Eurodaci andmebaasi järgmise teabe: kaalutusõiguse sätete kohaldamine, väljasaatmine, rahvusvahelise kaitse andmine, elamisloa väljastamine, kas isik lahkus liikmesriikide territooriumilt, kas isik sai kodakondsuse ja/või kas rahvusvahelise kaitse seisund tühistati või lõpetati või keelduti selle pikendamisest.	<p>12.1.a. Liikmesriigi ametiasutusel on automaatne süsteem, mis võimaldab liikmesriigil edastada teavet riiklikust juhtumiregistrist Eurodaci andmebaasi.</p> <p>või</p> <p>12.1.b. Kui liikmesriigi ametiasutusel puudub automaatne süsteem asjakohase teabe edastamiseks riiklikust registrist Eurodaci andmebaasi, teavad riigi tasandi vastutavad töötajad, mis teavet tuleb Eurodaci andmebaasi edastada, ning ametiasutustel on vahendid vastava teabe käsitsi andmebaasi edastamiseks.</p>

Viisainfosüsteem

Nõue	Näitaja
13. Kui juurdepääs on lubatud, peaks liikmesriigi ametiasutus tegema viisainfosüsteemi andmebaasis otsingu, et teha kindlaks, kas mõni teine liikmesriik on asjaomasele isikule viisa väljastanud.	<p>13.1. Kui vastav juurdepääs on ELi seaduste alusel lubatud, on liikmesriigi ametiasutusel juurdepääs viisainfosüsteemi andmebaasile, et tuvastada Dublini menetluse juhtumeid ja kasutada seda infoallikana.</p> <p>13.2. Dublini menetluse juhtumi tuvastamisega tegelevad liikmesriigi ametiasutuse töötajad on teadlikud, et viisa on vastuvõtmise või tagasivõtmise taotluse võimalik alus.</p>

Asjaomasele isikule kuuluvad dokumendid

Nõue	Näitaja
14. Teabe kogumise protsessi vältel peaks pädev asutus olema teadlik asjaomase isiku poolt käimasoleva menetluse igas etapis esitatud kõigi asjakohaste dokumentide olulisusest ja neid arvesse võtma Dublini menetluse juhtumile viitava tõendina.	<p>14.1. Dokumendi või dokumentidega kokkupuutuvatel liikmesriigi ametiasutuse töötajatel on piisavad teadmised Dublini III määrusest ja nad teavad, kuhu juhtum Dublini III määruse kohaste meetmete võtmiseks suunata.</p> <p>14.2. Pädeval asutusel on dokumentide ehtsuse kontrollimiseks olemas kord ja vastav oskusteave.</p>
15. Kui käimasoleva menetluse mis tahes etapis omandatud dokumendist nähtub, et rakendub Dublini III määrus, tuleks juhtum suunata Dublini menetluse eest vastutavale ametiasutusele.	<p>15.1. Dokumendiga kokkupuutuvatel liikmesriigi ametiasutuse töötajatel on piisavad teadmised Dublini III määrusest ja nad on võimelised üldjoontes hindama dokumendi asjakohasust seoses määrusega.</p> <p>15.2. Dokumendiga kokkupuutuvad pädeva asutuse töötajad teavad, kuhu juhtum Dublini III määruse raames asjakohaste meetmete võtmiseks suunata.</p>

Isiklik vestlus

Nõue	Näitaja
16. Isiklik vestlus tuleb läbi viia enne üleandmisotsuse tegemist, v.a juhul, kui asjaomane isik on põgenenud või kogu asjakohane teave on juba isiku poolt esitatud.	<p>16.1. Liikmesriigi ametiasutus eraldab vestluse läbiviimiseks piisavad vahendid.</p> <p>16.2. Liikmesriigi ametiasutus on kehtestanud vestluste läbiviimise korra, mis võimaldab Dublini menetluse kohaseid vestlusi tähtaegadest lähtuvalt tähtsuse järjekorda seada.</p>
17. Juhtumit menetlev ametnik vaatab enne isikliku vestluse läbiviimist juhtumi toimiku hoolikalt läbi ja tutvub seal sisalduva teabega.	<p>17.1. Juhtumi toimik on juhtumit menetlevale ametnikule enne vestlust piisava ajavaruga kättesaadav, et ta saaks selleks nõuetekohaselt valmistuda.</p> <p>17.2. Ettevalmistuses võetakse arvesse kõiki asjaolusid, mis võivad aidata vastutavat liikmesriiki kindlaks määrata.</p>
18. Isiklik vestlus peaks hõlmama kõiki Dublini III määruse aspekte, mis on taotleja ja Dublini menetluse seisukohast olulised.	<p>18.1. Isiklik vestlus viiakse läbi standardiseeritud vestlusprotokolli alusel, tagamaks, et käsitletakse kõiki aspekte, mis on taotleja ja Dublini menetluse seisukohast olulised.</p> <p>18.2. Vestlusel esitatakse küsimusi liikmesriikide territooriumil viibivate pereliikmete ja sugulaste, ülalpeetavate ja reisimarsruudi kohta.</p> <p>18.3. Standardiseeritud vestlusprotokoll tagab, et vestluse käigus käsitletakse ka selliseid Dublini menetluse näitajad, mis ei ole andmebaasidest (Eurodac, VIS) otsinguga kättesaadavad.</p> <p>18.4. Isiklikku vestlust läbiviivad töötajad on saanud nõuetekohase väljaõppe ja neil on piisavad teadmised Dublini III määrusest, et teada, millal esitada standardprotokollile lisaks täiendavaid küsimusi.</p>

3. Teabenõue

Nõue	Näitaja
19. Teabenõue esitatakse üksnes kooskõlas Dublini III määruse artikli 6 lõikega 5, artikli 16 lõikega 4 ja artikliga 34. Liikmesriigi ametiasutus peaks tagama, et teabenõude esitamiseks on piisav põhjus ja peetakse kinni vastavatest tähtaegadest.	<p>19.1. Pädev ametiasutus esitab teabenõude olemasoleval tüüpvormil, tehes seda õigeaegselt ja tõhusalt.</p> <p>19.2. Juhtumeid menetlevad ametnikud on suutelised välja selgitama teabenõude saatmiseks piisava põhjuse ja seda kohaldama.</p> <p>19.3. Kui teabenõuded saadetakse kooskõlas Dublini III määruse artikli 6 lõikega 5 ja artikli 16 lõikega 4, kaasab pädev ametiasutus pereliikmete otsimisel vastavad osalised, näiteks lastekaitseteenistuse jne.</p>

Nõue	Näitaja
20. Liikmesriigi ametiasutus peaks vastama teabenõudele võimalikult kiiresti, hiljemalt viie nädala jooksul. Vastus peaks olema kooskõlas Dublini III määruse artikli 6 lõikega 5, artikli 16 lõikega 4 ja artikliga 34.	
	20.1. Pädeval asutusel on mall või tüüpvorm, et tagada korrektse teabe õigeaegne ja tõhus esitamine.
	20.2. Liikmesriikide ametiasutustes on kasutusel juhtumite haldamise süsteem ja/ või loenduskalender, mis võimaldab kindlaks määrata ajalised piirid ja välja tuua lähenevad tähtajad.
	20.3. Teabenõuetele vastavatel töötajatel on piisav juurdepääs kõigile vastamiseks vajalikele andmebaasidele.
	20.4. Vastus tuleb saata manusena suletud dokumendis, mida ei saa hiljem muuta.
	20.5. Juhtumeid menetlevad ametnikud on suutelised välja selgitama teabenõudele vastamiseks piisava põhjuse ja seda kohaldama.
	20.6. Kui teabenõuetele vastatakse kooskõlas Dublini III määruse artikli 6 lõikega 5 ja artikli 16 lõikega 4, kaasab riigi ametiasutus pereliikmete otsimisel vastavad osalised, näiteks lastekaitseteenistuse jne.
21. Et hõlbustada turvalist, kiiret ja usaldusväärset teabevahetust liikmesriikide vahel, tuleb teabenõuded saata DubliNeti vahendusel ja keeles, millest mõlema liikmesriigi pädevad asutused aru saavad.	
	21.1. Määratud ametnikel on teabenõuete saatmiseks juurdepääs DubliNeti süsteemile.
	21.2. Määratud ametnikele antakse juhiseid kõnealuse süsteemi kasutamise kohta ja nad oskavad seda kasutada.
	21.3. Liikmesriigid lepivad kokku suhtluskeeles, et vähendada segadust, keelelisi väärarusaamu ja vajadust tõlgete järele, mis võiksid protsessi pikendada.
	21.4. Juhtumeid menetlevad ametnikud tagavad, et hangitakse ja salvestatakse tõendid kõigi DubliNeti süsteemi kaudu saadetud sõnumite edastamise kohta.

4. Vastutuse hindamine

Teadlikkus ja koolitused

Nõue	Näitaja
22. Vastutuse hindamisega tegeleva pädeval asutusel on vajalikud ressursid ja teadlikkus oma kohustustest, asutuses juhtumeid menetlevatel ametnikel on piisav väljaõpe ning nad teavad vastutuse määramise kriteeriumide tähtsusejärjestust ja kehtivaid tähtaegu.	
	22.1. Kehtestatud on tööprotsess ja -kord Dublini menetluse kohase vastutuse hindamise kriteeriumide tähtsusejärjestuse järjestikuseks kohaldamiseks.
	22.2. Pädev asutus kontrollib vastutuse kindlaksmääramise seisukohast olulist lisateavet.
	22.3. Kui vastutuse hindamiseks vajalik teave on ebapiisav või on vaja selgitusi ja teisel liikmesriigil võib olla kasulikku teavet, esitab pädev asutus liikmesriigile või -riikidele päringu vastavalt Dublini III määruse artiklile 34.

Põhjalik toimik

Nõue	Näitaja
23. Liikmesriigi ametiasutus tagab, et juhtumi toimikus on kõik vajalikud tõendid vastutuse hindamiseks kooskõlas Dublini III määruses sätestatud kriteeriumide tähtsusejärjestusega.	
	23.1. Juhtumit menetlevatel ametnikel on täielik ülevaade konkreetse juhtumiga seoses kogutud asjakohasest teabest, sh kõigist taotleja avaldustest, ja nad kohaldavad nõuetekohaselt III peatükis esitatud kindlaksmääramise kriteeriume.
	23.2. Juhtumit menetlev ametnik kasutab olemasolevat teavet, et määrata kindlaks kõige tõenäolisemalt vastutava liikmesriigi.
	23.3. Juhtumeid menetlevad ametnikud dokumenteerivad juhtumi hindamise protsessi võimalikult suures ulatuses.

Tõendite lubamine ja hindamine

Nõue	Näitaja
24. Tõendid, mis võivad viia artiklites 8, 10 ja 16 sätestatud kriteeriumide kohaldamiseni, peaksid olema lubatud ja taotluse esitanud liikmesriik peaks neid kaaluma enne, kui teine liikmesriik vastuvõtmise või tagasivõtmise taotluse vastu võtab.	
	24.1. Liikmesriigi ametiasutus on kehtestanud korra, mis tagab, et asjaomane isik või asjaomase isiku nimel tegutsevad muud osalised saavad juhtumi menetlemise käigus esitada uut teavet või asjaolude muudatusi.
	24.2. Võimaluse korral määrab pädev asutus juhtumit menetlema konkreetse ametniku ning kasutusel on juhtumite aktiivse haldamise protsess.

5. Vastuvõtmise või tagasivõtmise taotluse esitamine

Õigeaegsed taotlused

Nõue	Näitaja
25. Liikmesriigi ametiasutus tagab, et vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlus esitatakse võimalikult kiiresti liikmesriigile, kes on kõige tõenäolisemalt vastutav. Igal juhul esitatakse taotlus kooskõlas määruse asjakohastes artiklites sätestatud tähtaegadega.	
	25.1. Liikmesriikide ametiasutustes on kasutusel juhtumite haldamise süsteem ja/ või loenduskalender, mis võimaldab kindlaks määrata ajalised piirid ja välja tuua lähenevad tähtajad.
	25.2. Teistele liikmesriikidele saadetavad kiireloomulist vastust nõudvad taotlused on selgelt tähistatud ja märgitud on ka põhjus.

Tõendite lisamine

Nõue	Näitaja
26. Vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlus peab olema esitatud tüüpvormil ja sisaldama tõendeid või kaudseid tõendeid⁽¹⁸⁾ ja võimalikult palju muud asjakohast teavet, et võimaldada taotluse saanud riigil paremini hinnata, kas riik on vastutav.	
	26.1. Juhtumeid menetlevatel ametnikel on juurdepääs erinevatele olemasolevatele tüüpvormidele.
	26.2. Juhtumeid menetlevatele ametnikele antakse kõnealuste tüüpvormide ühtse kasutamise juhised.
	26.3. Juhtumeid menetlevad ametnikud lisavad taotlusele nii palju teavet, kui vaja.
	26.4. Juhtumeid menetlevad ametnikud lisavad võimaluse korral kõik olemasolevad tõendid ja nende puudumisel kaudsed tõendid.

⁽¹⁸⁾ Nagu on kirjeldatud Dublini III määruse artikli 22 lõike 3 kahes loendis.

DubliNeti kasutamine taotluste esitamiseks

Nõue	Näitaja
27. Et hõlbustada turvalist, kiiret ja usaldusväärset teabevahetust liikmesriikide vahel, tuleb taotlused esitada DubliNeti vahendusel ja keeles, millest mõlema liikmesriigi pädevad asutused aru saavad.	
	27.1. Määratud ametnikel on taotluste esitamiseks juurdepääs DubliNeti süsteemile.
	27.2. Määratud ametnikele antakse juhiseid kõnealuse süsteemi kasutamise kohta ja nad oskavad seda kasutada.
	27.3. Liikmesriigid lepivad kokku suhtluskeeles, et vähendada segadust, keelelisi vääritimõistmisi ja vajadust tõlgete järele, mis võiksid protsessi pikendada.
	27.4. Juhtumeid menetlevad ametnikud tagavad, et hangitakse ja salvestatakse tõendid kõigi DubliNeti süsteemi kaudu saadetud sõnumite edastamise kohta.
	27.5. Liikmesriikidevahelised sõnumid (sh taotlused) Dublini III määruse üksikisikule kohaldamise kohta saadetakse alati krüpteerituna DubliNeti elektroonilise sidesüsteemi kaudu.
	27.6. Pädev asutus kasutab taotluse esitamiseks asjakohast komisjoni tüüpvormi.

6. Vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlusele vastamine

Õigeaegsed vastused

Nõue	Näitaja
28. Taotluse saanud liikmesriik peab vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlusele vastama ettenähtud tähtaja jooksul.	
	28.1. Liikmesriikide ametiasutustes on kasutusel juhtumite haldamise süsteem ja/ või loenduskalender, mis võimaldab kindlaks määrata ajalised piirid ja välja tuua lähenevad tähtajad.
	28.2. Juhtumite haldamise süsteemi abil on võimalik erinevad tähtajad tähtsuse järjekorda seada ja kiireloomulisi asju märgistada.

Selge ja ühemõtteline sõnastus

Nõue	Näitaja
29. Taotluse saanud liikmesriik peaks tagama, et vastus on selge ja ühemõtteline nii seoses asjaomase isiku kui ka sellega, kas vastus on jaatav või eitav.	
	29.1. Pädeval asutusel on kasutusel mall või tüüpvorm.
	29.2. Vastuse vorming on suletud dokument, mida ei saa hiljem muuta.
	29.3. Vastus sisaldab taotluse saanud liikmesriigis registreeritud asjaomase isiku isikuandmeid.

DubliNeti kasutamine vastuste saatmiseks

Nõue	Näitaja
30. Et hõlbustada turvalist, kiiret ja usaldusväärset teabevahetust liikmesriikide vahel, tuleb vastused saata DubliNeti vahendusel ja keeles, millest mõlema liikmesriigi pädevad asutused aru saavad.	
	30.1. Määratud ametnikel on vastuste saatmiseks juurdepääs DubliNeti süsteemile.
	30.2. Määratud ametnikele antakse juhiseid kõnealuse süsteemi kasutamise kohta ja nad oskavad seda kasutada.
	30.3. Liikmesriigid lepivad kokku suhtluskeeles, et vähendada segadust, keelelisi vääritimõistmisi ja vajadust tõlgete järele, mis võiksid protsessi pikendada.
	30.4. Juhtumeid menetlevad ametnikud tagavad, et tõendeid hangitakse ja salvestatakse kõigi DubliNeti süsteemi kaudu saadetud sõnumite edastamise kohta.
	30.5. Liikmesriikidevahelised sõnumid (sh taotlused) Dublini III määruse üksikisikule kohaldamise kohta saadetakse alati krüpteerituna DubliNeti elektroonilise sidesüsteemi kaudu.

Jaatavad vastused

Nõue	Näitaja
31. Liikmesriigi ametiasutus tagab, et vastuses on viidatud asjakohasele artiklile ja vastus sisaldab üleandmisega seotud praktilisi üksikasju.	
	31.1. Pädevas asutuses on kasutusel mall või tüüpvorm vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlusele jaatava vastuse saatmiseks.
	31.2. Vastus sisaldab taotluse saanud liikmesriigis registreeritud taotleja isikuandmeid.
	31.3. Vastus sisaldab taotluse rahuldamise õiguslikku alust.
	31.4. Vastuses on välja toodud eelistatud saabumiskoht ja ajavahemik.

Taotluse vaikimisi rahuldamine

Nõue	Näitaja
32. Taotluse vaikimisi rahuldamise korral peaksid asjaomased liikmesriigid kokku leppima üleandmise üksikasjades.	
	32.1. Taotluse esitanud liikmesriik alustab taotluse saanud liikmesriigiga üleandmise korraldamise osas konsulteerimist.
	32.2. Kui taotluse esitanud liikmesriik seda nõuab, kinnitab taotluse saanud liikmesriik oma vastutust kirjalikult ja edastab üleandmist puudutavad praktilised üksikasjad nii kiiresti kui võimalik.

Eitavad vastused

Nõue	Näitaja
33. Liikmesriigi ametiasutus tagab, et tagasilükkamist põhjendatakse täielikult ja üksikasjalikult.	
	33.1. Pädevas asutuses on kasutusel mall või tüüpvorm vastuvõtmise või tagasivõtmise taotlusele eitava vastuse saatmiseks.
	33.2. Vastus sisaldab taotluse saanud liikmesriigis registreeritud taotleja isikuandmeid.
	33.3. Taotluse tagasi lükanud liikmesriik viitab õiguslikele alustele ja mis tahes asjakohastele faktidele, millel tagasilükkamine põhineb.

Taotluse uuesti läbivaatamise kord

Nõue	Näitaja
34. Kui taotluse esitanud liikmesriik ei nõustu taotluse esialgse tagasilükkamisega, võib liikmesriik nõuda taotluse uuesti läbivaatamist. Seda õigust tuleb kasutada kolme nädala jooksul pärast eitava vastuse saamist.	
	34.1. Liikmesriikides on kasutusel juhtumite haldamise süsteem ja/või loendamiskalender, mis võimaldavad kindlaks määrata ajalised piirid ja esile tuua lähenevaid tähtaegu.
	34.2. Juhtumite haldamise süsteemi abil on võimalik erinevad tähtajad tähtsuse järjekorda seada ja kiireloomulisi küsimusi märgistada.
	34.3. Liikmesriik viitab õiguslikele alustele, millel uuesti läbivaatamise nõue põhineb.
	34.4. Kui on kättesaadavad asjakohased lisatõendid, lisab liikmesriik need uuesti läbivaatamise nõudele.
35. Taotluse saanud liikmesriik peab üritama vastata taotluse uuesti läbivaatamise nõudele kahe nädala jooksul⁽¹⁹⁾.	
	35.1. Liikmesriikides on kasutusel juhtumite haldamise süsteem ja/või loendamiskalender, mis võimaldab kindlaks määrata ajalised piirid ja tuua esile lähenevaid tähtaegu.
	35.2. Juhtumite haldamise süsteemi abil on võimalik erinevad tähtajad tähtsuse järjekorda seada ja kiireloomulisi küsimusi märgistada.
	35.3. Taotluse tagasi lükanud liikmesriik viitab õiguslikele alustele, millel tagasilükkamine põhineb.

⁽¹⁹⁾ Asjakohase kohtupraktika kohta vt 13. novembri 2018. aasta otsus, liidetud kohtuasjad C-47/17 ja C-48/17, X ja X vs. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (EU:C:2018:900).

7. Saatjata alaealised

Lapse parimad huvid

Nõue	Näitaja
36. Liikmesriigi ametiasutuse jaoks peavad lapse parimad huvid esikohal olema ja neid tuleb hinnata kogu Dublini menetluse käigus.	
	36.1. Liikmesriigi ametiasutuses juhtumeid menetlevad ametnikud on oma kohustustest teadlikud ja läbinud asjakohase väljaõppe, et tagada lapse parimad huvid perekonna ühtsuse säilitamiseks nii suurel määral kui võimalik.
	36.2. Liikmesriigi ametiasutuses juhtumeid menetlevatel ametnikel on õigeaegne juurdepääs asjakohasele oskusteabele, et hinnata sugulase või täiskasvanu suutlikkust lapse eest hoolitseda.
	36.3. Liikmesriigi ametiasutus nimetab võimalikult kiiresti kvalifitseeritud esindaja, kes tegutseb lapse parimates huvides ja aitab tagada vajaliku usaldusliku keskkonna, et laps saaks oma perekonna kohta teavet avaldada.
	36.4. Pädevas asutuses on kehtestatud kord, mis tagab, et võetakse arvesse lapse õigusi osaleda ja oma seisukohti kuuldavaks teha ning et lapse seisukohti võetakse arvesse vastavalt lapse vanusele ja küpsusele.

Esindaja määramine

Nõue	Näitaja
37. Liikmesriigi ametiasutus peaks saatjata alaealise võimalikult kiiresti esindaja määrama.	
	37.1. Liikmesriigi ametiasutuses on kehtestatud kord lapsele sobiva esindaja määramiseks.
	37.2. Kvalifitseeritud esindajate reserv peab olema piisav, et määrata igale saatjata lapsele õigeaegselt esindaja ja et esindajad ei pea korraga liiga paljude juhtumite eest vastutama.

Pereliikmete, õdede-vendade ja/või sugulaste otsimine

Nõue	Näitaja
38. Liikmesriigi ametiasutus peab otsima ja võtma arvesse alaealiselt või muust usaldusväärsest allikast saadud teavet, mis on seotud pereliikmete, õdede-vendade ja/või sugulaste viibimisega liikmesriikide territooriumil, ning kaasama otsinguprotsessi ka esindajad. Lisaks peaks liikmesriigi ametiasutus konsulteerima teiste liikmesriikidega, et tuvastada pereliikmed, määrata kindlaks perekondlikud sidemed ning sugulaste puhul hinnata konkreetse sugulase suutlikkust lapse eest hoolitseda.	
	38.1. Liikmesriigi ametiasutus on kehtestanud tavad ja suunised juhtumeid menetlevate ametnike abistamiseks pereliikmete, õdede-vendade ja/või sugulaste tuvastamisel ja peresidemete kindlakstegemisel.
	38.2. Last abistavatel esindajatel on kiire ja kerge juurdepääs Dublini menetluse rakendamise eest vastutavale asutusele ja nad saavad õigeaegselt esitada teavet või dokumente lapse pereliikme, õde-venna või sugulase kohta.
	38.3. Liikmesriigi ametiasutus rakendab asjakohaseid meetmeid ja kaasab esindajaid, et leida võimalikult kiiresti saatjata lapse pereliikmed, õed-vennad ja/või sugulased, kes viibivad teise liikmesriigi territooriumil.
	38.4. Kui teisest liikmesriigist leitakse pereliige, õde-vend või sugulane, kinnitab riigi ametiasutus perekondlike sidemete olemasolu.

Nõue	Näitaja
39. Kui alaealise pereliikmed, õed-vennad ja/või sugulased viibivad seaduslikult teise liikmesriigi territooriumil ja ükski neist ei viibi seaduslikult liikmesriigis, kus alaealine hetkel viibib, peab asjaomane liikmesriik hindama, kas perekondlike sidemete taastamine on lapse parimates huvides.	
	39.1. Liikmesriigi ametiasutuses on kehtestatud kord, mille alusel konsulteeritakse perekonna taasühinemise võimaluse küsimuses asjaomaste asutuste või organisatsioonidega (nt lastekaitseteenistus jne).
	39.2. Liikmesriigi ametiasutusel on olemas asjakohased vahendid ja kord lapselt lisateabe kogumiseks (nt Dublini menetluse kohane vestlus).
	39.3. Liikmesriigi ametiasutusel on juurdepääs allikatele, mis võimaldavad vajadusel teistelt isikutelt (nt õed-vennad, muud isikud, kellega laps koos reisis jne) õigeaegselt teavet koguda.
	39.4. Lapse parimate huvide hindamise hõlbustamiseks teeb pädev asutus päringuid teises liikmesriigis viibivate pereliikmete, õdede-vennade ja/või sugulaste kohta.
	39.5. Liikmesriigi ametiasutusel on nõuetekohaselt koolitatud töötajad ning asjakohased vahendid teabevahetuse viivitamatuks algatamiseks teiste liikmesriikidega ja rakendusmääruse asjakohaste tüüpmallide kasutamiseks.
40. Kui leitakse, et ükski alaealise pereliige ega sugulane ei viibi seaduslikult liikmesriikide territooriumil, hindab liikmesriik, kus alaealine hetkel viibib, siiski lapse parimaid huve, et teha kindlaks, kas liikmesriik peaks ise varjupaigataotluse läbi vaatama.	
	40.1. Liikmesriigi ametiasutuses on kehtestatud kord, mille alusel konsulteeritakse lapse parimate huvide küsimuses asjaomaste asutuste või organisatsioonidega (nt lastekaitseteenistus jne).
	40.2. Liikmesriigi ametiasutusel on olemas asjakohased vahendid ja kord lapselt lisateabe kogumiseks.
	40.3. Liikmesriigi ametiasutusel on juurdepääs allikatele, mis võimaldavad vajadusel teistelt isikutelt õigeaegselt teavet koguda.
	40.4. Liikmesriigi ametiasutusel on piisav arv koolitatud töötajaid ning muud asja- ja nõuetekohased vahendid teabevahetuse viivitamatuks algatamiseks teiste liikmesriikidega ja rakendusmääruse asjakohaste tüüpmallide kasutamiseks.

8. Ülalpeetavad isikud ja kaalutusõigust käsitlevad sätted

Ülalpeetavus

Nõue	Näitaja
41. Liikmesriikide ametiasutused peaksid olema teadlikud oma konkreetsetest kohustustest seoses ülalpeetavate või haavatavate isikutega.	
	41.1. Selliste juhtumite eest vastutavad töötajad on läbinud vajalikul tasemel väljaõppe, et täita ülalpeetavate ja haavatavate isikutega seotud ülesandeid ja kohustusi.
	41.2. Asutustel on ülalpeetavuse või haavatavuse küsimustes konsulteerimiseks ja nõusaamiseks juurdepääs asjakohasele oskusteabele.
42. Liikmesriigid hindavad menetluse igas etapis kuni taotluse rahuldamiseni, kas esineb ülalpeetavuse tõendeid, ning kohaldavad vastavalt artiklit 16.	
	42.1. Juhtumit menetlev ametnik on suuteline tuvastama kõnealuses juhtumis ülalpeetavusele viitavad näitajad ja rakendada asjakohaseid meetmeid.
	42.2. Liikmesriigi ametiasutusel on juurdepääs asjakohasele oskusteabele, et hinnata ja kontrollida mis tahes esitatud dokumente (nt arstitõendeid) või veenvat teavet.
	42.3. Liikmesriigi ametiasutus peab tagama, et asjaomased isikud väljendavad oma nõusolekut kirjalikult.

Kaalutusõigust käsitlevad sätted

Nõue	Näitaja
43. Pädev asutus on valmis kohaldama artikli 17 lõikes 1 sätestatud kaalutusõigust menetluse mis tahes etapis omal äranägemisel.	
	43.1. Liikmesriigi ametiasutusel on juurdepääs asjakohasele oskusteabele, et hinnata ja kontrollida mis tahes esitatud dokumente või muud teavet.
	43.2. Liikmesriigi ametiasutusel on olemas vahendid, et pääseda juurde asjakohasele oskusteabele, et esitatud dokumente hinnata.
	43.3. Liikmesriik, kes otsustab artikli 17 lõike 1 alusel taotluse läbi vaadata, saab vastutavaks liikmesriigiks ja teavitab sellest eelnevalt vastutanud liikmesriiki, kasutades DubliNeti elektroonilist sidevõrku.
44. Pädev asutus hindab mis tahes ajal enne esimese otsuse tegemist, kas kohaldada saaks artikli 17 lõiget 2.	
	44.1. Artikli 17 lõike 2 kasutamise osas on mõlemal liikmesriigil kaalutusõigus.
	44.2. Kui liikmesriigi ametiasutus otsustavad, et artikli 17 lõiget 2 saab kohaldada, peab liikmesriigi ametiasutus tagama, et asjaomane isik väljendab oma nõusolekut kirjalikult.

Üleandmise peatamine

Nõue	Näitaja
45. Liikmesriigid hoiduvad asjaomase isiku üleandmisest, kui on piisav põhjus arvata, et üleandmine tooks kaasa reaalse ohu, et asjaomast isikut koheldakse taotluse saanud liikmesriigis ebainimlikult või alandavalt.⁽²⁰⁾	
	45.1. Taotluse esitanud liikmesriik hindab juhtumiga seoses usaldusväärseid tõendeid, et veenduda, kas esineb piisav põhjus eeldada, et asjaomast isikut ähvardab reaalne oht kogeda pärast üleandmist ebainimlikku või alandavat kohtlemist.
	45.2. Vajaduse korral võtab taotluse esitanud liikmesriik arvesse taotluse saanud liikmesriigi individuaalseid tagatisi, et hinnata, kui tõenäoline on ebainimliku või alandava kohtlemise reaalne oht.

9. Mittetaotlejad

Võrdlus Eurodac-süsteemis

Nõue	Näitaja
46. Kui liikmesriik, mille territooriumil isik elamisloata viibib, otsustab vastavalt Eurodaci II määruse artiklile 17 teha otsingu Eurodac-süsteemis, mille tulemusel tehakse kindlaks tõenäoliselt vastutav liikmesriik, tuleks ettenähtud tähtaja jooksul saata tagasivõtmise taotlus.	
	46.1. Võimaliku Dublini menetluse juhtumi tuvastamiseks on politseile, piirivalvele, kinnipidamisasutuse töötajatele ja muudele sisserändajatega esimesena kokkupuutuvatele ametnikele saadaval juhised ja vastav teave.
	46.2. Liikmesriigi ametiasutusel on võimaliku Dublini menetluse juhtumi tuvastamiseks juurdepääs Eurodacile ja teistele asjakohastele andmebaasidele.
	46.3. Dublini menetluse juhtumite ja nende menetlemise eest määratakse vastutavaks eriuksus või -asutus, mis võimaldab Dublini menetluse juhtumeid sellele asutusele üle anda.
	46.4. Liikmesriik on vastavalt vajadusele välja töötanud sisesuunised, kuidas sisserändajatega esimesena kokkupuutuvad ametnikud saavad edastada juhtumi pädevale Dublini menetluse juhtumitega tegelevale asutusele.

⁽²⁰⁾ Asjakohase kohtupraktika kohta vt Euroopa Liidu Kohtu 21. detsembri 2011. aasta otsus, liidetud kohtuasjad C-411/10 ja C-493/10, *N.S. jt vs. Secretary of State for the Home*, EU:C:2011:865; Euroopa Liidu Kohtu 16. veebruari 2017. aasta otsus, kohtuasi C-578/16, *C.K. jt vs. Republika Slovenija*, EU:C:2017:127, ja Euroopa Inimõiguste Kohtu 21. jaanuari 2011. aasta otsus nr 30696/09, *M.S.S. vs. Belgium and Greece*, CE:ECHR:2011:0121JUD003069609.

10. Üleandmisotsusest ja õiguskaitsevahenditest teavitamine

Enne teavitamist

Nõue	Näitaja
47. Liikmesriigi ametiasutus tagab, et üleandmisotsuse tegemiseks on täidetud kõik tingimused.	
	47.1. Taotluse esitanud liikmesriik on vastutuse kindlaksmääramise nõuetekohaselt läbi vaadanud ja lõpule viinud.
	47.2. Üleandmisotsuse vastuvõtmine ja sellest (taotleja) teavitamine ei toimu enne, kui taotluse saanud liikmesriik on andnud sellele otsese või kaudse nõusoleku ⁽²¹⁾ .
	47.3. Liikmesriik väljastab üleandmisotsuse üksnes juhul, kui kõik üleandmisotsusega seotud õigusnõuded on täidetud.

Õigeaegne teavitamine

Nõue	Näitaja
48. Liikmesriigi ametiasutus peaks tagama, et otsusest teavitatakse mõistliku aja jooksul.	
	48.1.a. Kui asjaomasel isikul ei ole õigusnõustajat, teavitab liikmesriigi ametiasutus isikut otsusest keeles, millest asjaomane isik aru saab või millest arusaamist võib temalt mõistlikult eeldada.
	VÕI
	48.1.b. Kui asjaomasel isikul on õigusnõustaja või muu nõustaja, võib liikmesriigi ametiasutus teavitada otsusest õigusnõustajat või muud nõustajat, kes isikut esindab, kooskõlas riikliku tavaga.
	48.2. Liikmesriikide ametiasutustes on kasutusel juhtumite haldamise süsteem või loenduskalender, mis võimaldab kindlaks määrata ajalised piirid ja välja tuua lähenevad tähtajad, et tagada üleandmisteatise esitamine tähtaja jooksul.

Õiguskaitsevahendid

Nõue	Näitaja
49. Asjaomast isikut tuleb teavitada olemasolevatest õiguskaitsevahenditest vastavalt artiklile 27.	
	49.1. Olemasolevate õiguskaitsevahendite teave on üleandmisotsuses.
	49.2. Esitatud on teave õiguskaitsevahendite kasutamise ja üleandmisega seotud tähtaegade kohta.
	49.3. Esitatud on teave selle kohta, kuidas liikmesriigis kohaldub üleandmisotsust peatav mõju.
	49.4. Kui sellist teavet ei ole juba eelnevalt edastatud, sisaldab teatis ka teavet isikute või üksuste kohta, kes võivad asjaomasele isikule õigusabi anda.
50. Liikmesriigid peavad tagama juurdepääsu õigusabile ja vajadusel keeleabile.	
	50.1. Liikmesriigi ametiasutus peaks tagama, et õigusabi antakse taotluse alusel tasuta, kui asjaomane isik ei suuda kanda vastavaid kulusid, v.a juhul, kui vaidlustamise või läbivaatamise taotlusel puudub reaalne eduväljavaade, ilma et sellega piirataks meelevaldselt juurdepääsu õigusabile.
	50.2. Õigusabi hõlmab vähemalt nõutavate menetlusdokumentide ettevalmistamist ja kohtus esindamist.
	50.3. Liikmesriigi ametiasutuses on kehtestatud kord õigusabi saamiseks kooskõlas riikliku õigusega.

⁽²¹⁾ Euroopa Liidu Kohtu 31. mai 2018. aasta otsus kohtuasjas C-647/16, *Adil Hassan vs. Préfet du Pas-de-Calais*, EU:C:2018:368.

Peatava mõjuga vaidlustamist käsitlevad teatised

Nõue	Näitaja
51. Kogu teave peatava mõjuga vaidlustamis- või läbivaatamismenetluste ja sellise mõju lõppemise kohta tuleks edastada vastutavale liikmesriigile võimalikult kiiresti.	
	51.1. Kui see on kohaldatav, on taotluse esitanud liikmesriik teadlik peatavast mõjust ning sellise mõju algusest ja lõpust.
	51.2. Taotluse esitanud liikmesriik saadab esialgse üleandmise tähtaja piires teabe, et peatav mõju on alanud.
	51.3. Taotluse esitanud liikmesriik saadab teabe peatava mõju lõppemisest niipea, kui see meede on lõppenud.
	51.4. Teave edastatakse Dublineti elektroonilise sidevõrgu kaudu.

11. Kinnipidamine

Nõue	Näitaja
52. Kinnipidamisel kooskõlas Dublini III määrusega tagavad liikmesriigid, et kinnipidamise tähtaegadest peetakse rangelt kinni ning et üleandmistootluste saatmise ja neile vastamisega seoses rakendatakse lühendatud tähtaegu.	
	52.1. Dublini menetlusega seotud juhised ja teave on kinnipidamisasutuste töötajatele kättesaadavad, et võimaldada neil Dublini menetlusest aru saada ja teavitada kinnipeetud isikuid, kellele Dublini III määrust kohaldatakse.
	52.2. Liikmesriikide ametiasutustes on kasutusel juhtumite haldamise süsteem ja/ või loenduskalender, mis võimaldab kindlaks määrata ajalised piirid ja välja tuua lähenevad tähtajad.
	52.3. Juhtumite haldamise süsteemi abil on võimalik erinevad tähtajad tähtsuse järjekorda seada ja kiireloomulisi juhtumeid märgistada, näiteks kui asjaomane isik on kinni peetud.
	52.4. Kui asjaomast isikut peetakse kinni vastavalt Dublini III määruse artiklile 28, teavitab üleandmistootluse esitanud liikmesriik taotluse saanud liikmesriiki asjaomase isiku kinnipidamisest ja juhtumi kiireloomulisusest.

12. Üleandmine

Korraldused

Nõue	Näitaja
53. Enne vastutavale liikmesriigile üleandmisteatise saatmist teeb lähetav liikmesriik kõik vajalikud korraldused üleandmise sujuvaks toimimiseks.	
	53.1. Liikmesriikide ametiasutustes on kasutusel juhtumite haldamise süsteem ja/ või loenduskalender, mis võimaldab kindlaks määrata ajalised piirid ja välja tuua lähenevad tähtajad.
	53.2. Liikmesriigi ametiasutusel on kehtestatud kord üleandmistate haldamiseks ja kõigi eeltingimuste täitmise kontrollimiseks.
	53.3. Kui tuvastatakse erivajadused, sh tervisega seotud erivajadused, lisatakse need õigeaegselt taotluse saanud liikmesriigile saadetavasse teatisesse.
	53.4. Üleandmise ajal saadab lähetav liikmesriik kõik taotleja isiklikud dokumendid vastutavale liikmesriigile. Kui dokumente ei edastatud üleandmisel, lepivad kaks liikmesriiki nende saatmises kokku hiljem.

Saabumisajad ja -kohad

Nõue	Näitaja
54. Liikmesriigid peaksid arvesse võtma saabumisaegu ja -kohti ning konkreetseid kuupäevi, mil üleandmised ei saa riigisisestel põhjustel toimuda.	
	54.1. Liikmesriigid ajakohastavad saabumisaegade ja -kohtade teavet ning edastavad seda teavet kõige tõhusamal viisil.
	54.2. Lähetav liikmesriik ei korralda üleandmisi nn keelatud kuupäevadel.

Üleandmisteatised

Nõue	Näitaja
55. Üleandmisteatise saatmine peaks toimuma kolme tööpäeva jooksul.	
	55.1. Liikmesriikide ametiasutustes on kasutusel juhtumite haldamise süsteem ja/või loenduskalender, mis võimaldab kindlaks määrata ajalised piirid ja välja tuua lähenevad tähtajad.
	55.2. Võimaluse korral määrab pädev asutus konkreetse ametniku juhtumit menetlema ning kasutusel on juhtumite aktiivse haldamise protsess.
	55.3. Liikmesriigid võivad kokku leppida kolmepäevase tähtaja muutmises, et korraldada üleandmise praktilisi asjaolusid.

DubliNeti kasutamine üleandmistega seotud teabe edastamiseks

Nõue	Näitaja
56. Kõik üleandmisega seotud isikuandmed tuleb edastada DubliNeti kaudu, v.a juhul, kui kirjavahetus hõlmab üleandmise praktilist korraldust, saabumisaega ja -kohta.	
	56.1. DubliNeti kaudu jagatavat teavet haldavad ainult vastavate riiklike Dublini üksuste riiklikud juurdepääsupunktid.
	56.2. Määratud ametnikel on vastuste saatmiseks juurdepääs DubliNeti süsteemile.
	56.3. Määratud ametnikele antakse juhiseid kõnealuse süsteemi kasutamise kohta ja nad oskavad seda kasutada.
	56.4. Juhtumeid menetlevad ametnikud tagavad, et tõendeid hangitakse ja salvestatakse kõigi DubliNeti süsteemi kaudu saadetud sõnumite edastamise kohta.
	56.5. Liikmesriikidevahelised sõnumid (sh vastused) Dublini III määruse üksikisikule kohaldamise kohta saadetakse alati krüpteerituna DubliNeti elektroonilise sidesüsteemi kaudu.
	56.6. Liikmesriigi ametiasutusel on olemas alternatiivsed turvalised sidevahendid, näiteks toimiv e-posti aadress, mida kasutatakse kõige kiireloomulisemate juhtumite korral üleandmise praktiliseks korraldamiseks ning saabumisaega ja -koha kokkuleppimiseks.

Perekondade üleandmine

Nõue	Näitaja
57. Koosõlas perekonna ühtsuse ja lapse parimate huvide põhimõtetega tuleks pereliikmed võimaluse korral teisele liikmesriigile koos üle anda.	
	57.1. Kui laps sünnib taotluse vastuvõtmise ja teisele liikmesriigile üleandmise vahelisel ajal, lisavad liikmesriigid vormile kogu teabe lapse kohta, sh sünnitunnistuse või muud dokumendid, mis sisaldavad sünni teavet.
	57.2. Liikmesriigid on perekonna kooshoidmise huvides üleandmise korraldamisel paindlikud, eriti kui pereliikmed on Dublini menetluse eri etappides.

Paindlikkus üleandmisel

Nõue	Näitaja
58. Kõigis hilinemist, tühistamist või edasilükkamist puudutavates küsimustes on asjaomased liikmesriigid paindlikud, et üleandmine ümber korraldada.	
	58.1. Lähetav liikmesriik teavitab vastuvõtvat liikmesriiki viivitamata. Liikmesriigid lepivad kokku uutes üleandmise tähtaegades, eriti kui on vajalikud erikorraldused (nt erivajadustega isikud).
	58.2. Teabevahetus peab toimuma DubliNeti elektroonilise sidevõrgu kaudu.
	58.3. Võimaluse korral määrab pädev asutus konkreetse ametniku (kellel on juurdepääs DubliNetile) juhtumit menetlema ning kasutusel on juhtumite aktiivse haldamise protsess.

Ekslikud üleandmised

Nõue	Näitaja
59. Eksliku üleandmise korral peab liikmesriik olukorrast teada saades viivitamata teist liikmesriiki teavitama ja korraldama vastastikusel kokuleppel asjaomaste isikute tagasivõtmise.	
	59.1. Eksliku üleandmisega seotud liikmesriigid vahetavad viivitamata kogu asjakohast teavet juhtumi kohta.
	59.2. Teabevahetus toimub läbi DubliNeti elektroonilise sidevõrgu.

Edukad üleandmised

Nõue	Näitaja
60. Liikmesriigi ametiasutus peab võimalikult kiiresti pärast üleandmist sisestama Eurodac-süsteemi teabe eduka üleandmise kohta.	
	60.1. Liikmesriigi ametiasutuses on kehtestatud kord, mille alusel jälgitakse riigi territooriumile saabumisi, mis on seotud eelneva Dublini menetluse kohase üleandmistootlusega.
	60.2. Liikmesriigi ametiasutuses on kehtestatud kord, millega antakse vajalikud ülesanded töötajatele, kes on volitatud täitma Eurodaci II määruse artiklist 10 tulenevaid kohustusi.

Vabatahtlikud üleandmised

Nõue	Näitaja
61. Kui üleandmise korraldab taotleja või muu osaline ilma pädevaid asutusi kaasamata, peaksid liikmesriigid püüdma tagada, et vabatahtliku üleandmise tingimused on kooskõlas tavapärase lahkumise riikliku korraga.	
	61.1. Taotlejal palutakse teavitada lähetava liikmesriigi pädevat asutust oma reisi üksikasjadest.
	61.2. Vastutavat liikmesriiki teavitatakse üleandmise vabatahtlikkusest.
	61.3. Pärast üleandmise korraldamist annab lähetav liikmesriik vajaduse korral taotlejale reisidokumendid.
	61.4. Liikmesriigid kasutavad üleandmise kohta üksikasjade edastamiseks tüüpvormi (VI lisa).
	61.5. Liikmesriigid ei kohalda vabatahtlikku üleandmist, kui juhtumiga kaasnevad erikaalutlused (nt julgeolekukaalutlused).
	61.6. Vastuvõttev liikmesriik teavitab lähetavat liikmesriiki DubliNeti kaudu edukast üleandmisest või asjaolust, et taotleja ei ilmunud ettenähtud aja jooksul kohale.
62. Vabatahtliku üleandmise korral teavitab vastuvõttev liikmesriik lähetavat liikmesriiki edukast üleandmisest või asjaolust, et taotleja ei ilmunud ettenähtud aja jooksul kohale.	
	62.1. Liikmesriigi ametiasutuses on kehtestatud kord, mille alusel jälgitakse riigi territooriumile saabumisi, mis on seotud eelneva Dublini menetluse kohase üleandmistootlusega.
	62.2. Vastuvõttev liikmesriik teavitab lähetavat liikmesriiki edukast üleandmisest DubliNeti elektroonilise sidevõrgu kaudu.

Võta ühendust ELiga

Isiklikult

Kõikjal Euroopa Liidus on sadu Europe Directi teabekeskusi. Teile lähima keskuse aadressi leiate:

https://europa.eu/european-union/contact_et

Telefoni või e-postiga

Europe Direct on teenus, mis vastab Teie küsimustele Euroopa Liidu kohta. Teenusega saate ühendust võtta:

— helistades tasuta numbril: 00 800 6 7 8 9 10 11 (mõni operaator võib nende kõnede eest tasu võtta),

— helistades järgmisel tavanumbril: +32 22999696 või

— e-posti teel: https://europa.eu/european-union/contact_et

ELi käsitleva teabe leidmine

Veebis

Euroopa Liitu käsitlev teave on kõigis ELi ametlikes keeltes kättesaadav Euroopa veebisaidil:

https://europa.eu/european-union/index_et

ELi väljaanded

Tasuta ja tasuta ELi väljaandeid saab alla laadida või tellida järgmisel aadressil:

<https://op.europa.eu/et/publications>

Suuremas koguses tasuta väljaannete saamiseks võtke ühendust talitusega Europe Direct või oma kohaliku teabekeskusega (vt https://europa.eu/european-union/contact_et).

ELi õigus ja seonduvad dokumendid

ELi käsitleva õigusteabe, sealhulgas alates 1952. aastast kõigi ELi õigusaktide konsulteerimiseks kõigis ametlikes keeleversioonides vt EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu>

ELi avatud andmed

ELi avatud andmete portaal (<http://data.europa.eu/euodp/et>) võimaldab juurdepääsu ELi andmekogudele.

Andmeid saab tasuta alla laadida ja taaskasutada nii ärilisel kui ka mitteärilisel eesmärgil.

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus